

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگۆش كمثال)

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگۆش كمثال)

م.م. امينه ياسين محمد

amina.mohammad@epu.edu.iq

طالبة دكتوراه في قسم اللغة الكردية، كلية اللغات، جامعة صلاح الدين-أربيل، إقليم

كردستان، العراق.

ميلاك معهد خبات التقني، جامعة أربيل التقنية، كردستان، العراق. قسم اللغة الكردية،

كلية اللغات، جامعة صلاح الدين-أربيل، إقليم كردستان، العراق.

أ.د. ايدريس عبدالله مصطفى

ldress_abdulla@gmail.com

قسم اللغة الكردية، كلية اللغات، جامعة صلاح الدين-أربيل، إقليم كردستان، العراق.

الكلمات المفتاحية: العنوان، أهمية العنوان، تحليل العنوان ومحتوى القصص.

كيفية اقتباس البحث

محمد , امينه ياسين , ايدريس عبدالله مصطفى , تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگۆش كمثال), مجلة مركز بابل للدراسات الانسانية، حزيران ٢٠٢٦، المجلد: ١٦، العدد: ٦.

هذا البحث من نوع الوصول المفتوح مرخص بموجب رخصة المشاع الإبداعي لحقوق التأليف والنشر (Creative Commons Attribution) تتيح فقط للآخرين تحميل البحث ومشاركته مع الآخرين بشرط نسب العمل الأصلي للمؤلف، ودون القيام بأي تعديل أو استخدامه لأغراض تجارية.

مسجلة في

ROAD

مفهرسة في

IASJ

Text Analysis from the Perspective of Titles in Stories (Using the Magazine "Ggargosha" as an Example)

Assistant Lecturer :- Amina Yasin Mohammed

amina.mohammad@epu.edu.iq

PhD student in the Department of Kurdish Language, College of Languages, University of Salahaddin-Erbil, Kurdistan Region, Iraq
Milak Khabat Technical Institute, Erbil Polytechnic University, Kurdistan, Iraq

Professor Dr. :- Idris Abdullah Mustafa

Idress abdulla@gmail.com

Department of Kurdish Language, College of Languages, University of Salahaddin-Erbil, Kurdistan Region, Iraq

Keywords : Title, Importance of the Title, Analysis of Title and Story Content.

How To Cite This Article

Mohammed , Amina Yasin , Idris Abdullah Mustafa ,Text Analysis from the Perspective of Titles in Stories (Using the Magazine "Ggargosha" as an Example) ,Journal Of Babylon Center For Humanities Studies, june 2026,Volume:16,Issue 6.

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

[This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Abstract

The title is the key to the story, as it defines the content and components of the story in revealing its meaning, thereby reflecting the story's purpose through its title. Therefore, the selection of a title must be deliberate, aligning with the general content and idea of the story, as the relationship between the title and the story is reflective and suggestive. Since most studies begin their analysis of the narrative text from the title,

then move to the content, and finally return to the title, this is done with the aim of interconnecting the title with the content of the narrative text. The title holds special significance for the reader, as it attracts them to the content of the text or anchors their understanding, being the first element that captures the reader's attention. Additionally, the title serves as the indication, intent, and signification that the author uses to convey their idea. This makes the title a valuable and effective tool within the narrative text. In this study, we discussed this topic from both theoretical and practical perspectives, and then attempted to present and analyze children's stories from the magazine "Al-Zawaya" as an example. This paper, in addition to the introduction, conclusions and summaries in Arabic and English and the list of sources, consists of two parts: Part One: Several theoretical aspects of the research and includes the following headings The second part: First, the theoretical discussion of titles, then practical examples in the context of texts in general, children's stories in particular, to analyze them, in Kurdish literature related to the rich This field is brought back.

ملخص

العنوان مفتاح القصة، لأنه يحدد محتوى القصة ومكوناتها في الكشف عن المعنى، بحيث يظهر هدف القصة من خلال عنوانها. لذلك، يجب أن يكون اختيار العنوان واعياً بما يتناسب مع المحتوى العام وفكرة القصة، لأن علاقة العنوان بالقصة هي علاقة انعكاسية وتلميحية. نظراً لأن معظم الدراسات تبدأ تحليل النص القصصي من العنوان، ثم تنتقل إلى المحتوى، ثم تعود إلى العنوان، يتم ذلك بهدف ربط العنوان بمحتوى النص القصصي معاً، لأن العنوان له أهمية خاصة لدى القارئ، حيث يجذبه إلى محتوى النص أو يثبته، كونه أول ما يلتفت انتباه القارئ. كما أن العنوان يمثل تلك الإشارة والإرادة والدلالة التي يستخدمها الكاتب لتوصيل فكرته. هذا جعل العنوان أداة فعالة وقيمة في النص القصصي. في هذه الدراسة، ناقشنا هذا الموضوع من الناحية النظرية والعملية، ثم حاولنا أن نعرض ونحلل قصص الأطفال في مجلة (جگه رگوش) كمثال. تتألف هذه الورقة، بالإضافة إلى المقدمة والخاتمة والملخص باللغتين العربية والإنجليزية وقائمة المصادر، من جزأين: يتناول الجزء الأول الجوانب النظرية للبحث، ويشمل العناوين التالية: (التعريف المعجمي للعنوان، التعريف المصطلحي للعنوان، أهمية العنوان). أما الجزء الثاني، فيناقش العنوان نظرياً أولاً، ثم يعرض أمثلة عملية. وفي سياق هذا البحث، تُستخدم قصص الأطفال عموماً والأدب الكردي تحديداً لتحليل هذه الجوانب.

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگەرگۆش كمثال)

شیکردنهوهی دهق له روانگهی ناویشانهوه چیرۆکهکانی (گۆفاری جگەرگۆشهکان به نموونه)،

م.م. ئامینه یاسین محهمهه

amina.mohammad@epu.edu.iq

خویندکاری دکتورا له بهشی زمانی کوردی، کۆلیژی زمانهکان، زانکۆی سهلاحهدين-ههولێر، ههریمی کوردستان، عێراق.

میلاک پهیمانگای تهکنیکی خهبات، زانکۆی پۆلیتهکنیکی ههولێر، کوردستان، عێراق. بهشی زمانی کوردی، کۆلیژی زمانهکان، زانکۆی سهلاحهدين-ههولێر، ههریمی کوردستان، عێراق.

پروفیسۆر د.ئیدریس عبدالله مستهفا

abdulla@gmail.com

بهشی زمانی کوردی، کۆلیژی زمانهکان، زانکۆی سهلاحهدين-ههولێر، ههریمی کوردستان، عێراق.

پوخته

ناویشان کلیلی چیرۆکه، چونکه پێناسهی ناوهڕۆکی چیرۆک و پێکهاتهکهی له دهرخستنی مانادا دهکات، بهشیوهیهک، که ئامانجی چیرۆک له ناویشانهکهیهوه دهردهخات، بۆیه پێویسته له ههلبژاردنی ناویشان به گوێرهی ناوهڕۆکی گشتی و بێرۆکهی چیرۆکهکه وشیارین، له بهر ئهوهی پهیوهندی ناویشان به چیرۆکهکهوه پهیوهندییهکی رهنگدانهوهی و ئاماژهیه، له بهر ئهوهی زۆریه توێژینهوهکان بۆ شیکردنهوهی دهقی چیرۆک له ناویشانهوه دهستپێدهکات، پاشان بۆ ناوهڕۆکی دهروات، دواتر بۆ ناویشانهکه دهگهڕێتهوه، ئهمهش به مهبهستی پێکهوه لکانی ناویشان به ناوهڕۆکی دهقی چیرۆکهکهوه ئهجامدهدرێت، چونکه ناویشان گرنگی تایبهتی لای خوێنه ههیه، که بههۆیهوه خوێنه بۆ ناوهڕۆکی دهقهکه رادهکێشی، یان پشتگۆیدهخات، چونکه یهکهه شته بهرچاوی خوێنه دهکهوێت، ههروهها ناویشان ئهوه ئاماژه و خوازه و رههههاندانهیه، که نووسهر بۆ گوزارشتکردن له بێرۆکهکهی بهکاریدههێنێت، ئهمهش وایکردوه ناویشان وهکو زاراوهیهکی جێبهجێکار له دهقی چیرۆک بهنرخ بێت، ئیمه لهم توێژینهوهیهدا لهرووی تیۆری و پراکتیکیهوه باسی ئهم بابتهمان کردوه و دواي ئهوه ههولمانداوه چیرۆکی مندالانی گۆفاری (جگەرگۆشهکان) به نموونه بخرهینه بهر چاو و شیکهینهوه.

وشه کلیلهکان: ناویشان، گرنگی ناویشان، شیکردنهوهی ناویشان و ناوهڕۆکی چیرۆکهکان. پێشهکی:

(١/٠) ناویشان و سنووری توێژینهوهکه:

ئهم توێژینهوهیه له ژێر ناویشانی: (شیکردنهوهی دهق له روانگهی ناویشانهوه چیرۆکهکانی

(گۆفاری جگەرگۆشهکان به نموونه)، سنووری توێژینهوهکهش به ژمارهکانی کۆمهله چیرۆکی بلاوکراوهی گۆفاری (جگەرگۆشهکان)، وهکو: (٢٤٦، ٢٤٧، ٢٥٠، ٢٥٣، ٢٦٥، ٢٦٧، ٢٦٩) تایبهتکراوه.

(۲/۰) كه رسته ی توژیینه وه كه :

بۆ ئەنجامدانی ئەم توژیینه وهیه سوودمان لە چەندین سەرچاوه ی تایبەت بە ڕەخنە ی هاوچەرخ وەرگرتوو ه پاشان کۆمه له چیرۆکی ناوبراومان بە کەرسته ی سەرەکی توژیینه وه که .

(۳/۰) میتۆدی توژیینه وه كه :

بۆ ئەم توژیینه وهیه پشتمان بە (تیۆری سیمیۆلۆژیا) بەستوو، وه ک میتۆدیکی (ڕەخنە یی، شیکاری) ، که بریتییه له گەمە ی هەلۆه شانه وه و تیکخستنه وه ی چیرۆک بە گشتی و چیرۆکی گۆفاری (جگەرگۆشه کان) بە تایبەتی، که پشتی بە بنه ماکانی بونیادگه ری و هەلۆه شه نگه راوه یی بەستوو .

(۴/۰) هۆی هەلێژاردنی توژیینه وه كه :

ناونیشان بابەتیکی گرنگ و پڕ بابەتی دهقی ئەدهبی بە گشتی و چیرۆک بە تایبەتییه، ئەو پیه ونه دییه شی، که به دهقه که ی ده به ستیته وه، گرنگی ناونیشان زیاتر ده که ن، هه رئه مه ش وایکردوو زیاتر له م بابته بکۆلینه وه .

(۵/۰) ناوه رۆک و پیکهاته ی توژیینه وه كه :

ئەم توژیینه وهیه، جگه له پێشه کی و ئەنجام و پوخته به زمانی عه ره بی و ئینگلیزی و لیستی سەرچاوه کان، له دوو به ش پیکهاته وه :

به شی یه که م: چەند لایه نێکی تیۆری توژیینه وه که پیکه ده ییت و تێیدا ئەم سەر دێرانه ده گرته خو: (پێناسه ی ناونیشان له رووی وشه ییه وه، پێناسه ی ناونیشان له رووی زاراوه ییه وه، گرنگی ناونیشان)، به شی دوو ه میشت: سهره تا باس له ناونیشان له رووی تیۆرییه وه، دواتر نمونه ی کاره کی له چوارچێوه ی ده قدا به گشتی چیرۆکی مندالان به تایبەتی بۆ شیکردنه ویان، له نێو ئەدهبی کوردی پیه وه ست به ده وله مه ند کردنی ئەم بواره، هێنراوه ته وه .

به شی یه که م: چوارچێوه ی تیۆری توژیینه وه كه :

(۱/۱) ناونیشان (چه مک و تیروانین)

(۱-۱/۱) پێناسه ی ناونیشان له رووی وشه ییه وه :

له باره ی پێناسه ی وشه ی ناونیشان له فهره نگه جیاوازه کاند هاته وه :

له فهره نگه ی (لیسان العرب) ی (ئین مهن زور) دا هاته وه: ((وشه ی ناونیشان به مانای نیشانه، یان به لگه، یان ناونیشانی په رتووک، که به واتای ناوی نیشانه یه کی دیاریکراوی کتێبه که هاته وه، یان ناونیشانی کار، واته: به لگه، یان ڕووکارییه ک، که ئەزموونی نه هیئیه که ی ده خاته ڕوو)) (ابن المنظور، ۱۹۹۷، ص ۴۴۹) دیت، له م فهره نگه دا ناونیشان به واتای، به لگه ناونیشانی په رتووک، ناونیشانی کار، یان ڕووکارییه ک، که ئەزموونی نه هیئیه که ی ده رده خات ده گه یی، به لام فهره نگه ی (معجم المصطلحات العربیه فی اللغة والادب) ی (مجدی وهبه) له مباره یه وه ده لیت: ((باس له بابته کی کتیب، یان ناوه رۆک ده کات، ده کریت ئاماژه ش بۆ شوینی نیشته جیوون، واته: ناونیشانی جوگرافی بکات)) (مجدی وهبه، ۱۹۸۴، ص ۲۶۲)، ئەمه ش ئاماژه بۆ ناوه رۆکی په رتووک، یان شوین، ده کات، که به هۆیه وه ده ناسرێته وه، که چی (سعد علوش) له په رتووک (المعجم المصطلحات الادبیه المعاصره) دا له باره ی (ناونیشان) ده لیت: ((ناونیشان سهره تا، یان سهرنووسراوی نووسراوه که یه، جا ئەگه ر کاریگه ری ئەدهبی بێت، یان کاریگه ری زانستی بێت)) (علوش، ۱۹۸۵، ص ۱۵۵)، ئەمه ش مه به ست له سهره تا، یان سهرنووسراوی ده ستپێکی هه ر کاریکی ئەدهبی، یان زانست ده گه یی.

لهفه رههنگی زمانی فارسیدا، وهکو: (معین) ناو نیشان بهواتای: ((ناو، سهردیر، نازناو، بهلگه، نیشانه، ئاماژه دیت، واته: ئه و ناوهیه، که بۆ بابتهتیک داده نریت)) (معین، ٢٠١٠، ص ٣٠٠)، وهکو ناوی پهرتووک، یان سهردیری وتار.

لهفه رههنگی (عهمید) ناو نیشان بهواتای: ((ئه و ناوهیه، که بۆ بابتهتیک داده نریت)) (حسن، ١٩٥٨، ص ١٠٠) دیت، واته: له فه رههنگه کانی زمانی فارسیدا ناو نیشان به واتای ناوی که سیک، یان شتیک، یان بهلگه، یان نازناو، یان نیشانه، یان ناوی بابتهتیک، یان بهرگی کتیب دیت، لهفه رههنگی عه باسیدا به واتای: ((دانانی سه رهتای کتیب، یان نامهیه ک دیت)) (محسن، ٢٠١٦، ص ٣٣). کهواته: له فه رههنگه کانی زمانی فارسی له باره ی وشه ی (ناو نیشان)، به واتای (بهلگه، نیشانه، ناو، ئاماژه، نازناو، یان ناویک بۆ بابتهتیک داده نریت، واتای سه رهتای کتیب، یان نامهیه ک) دیت، هاتوو ه.

له فه رههنگه ئینگلیزییه کانیش له باره ی وشه ی (ناو نیشان) دا هاتوو ه: ((ناو/Title: واته: ناویک بۆ کتیبیک، یان فلیمیک، یان هونه ریک دیاریده کریت، به لام (Adders) رووکارییه کانی شوینی نیشه جیبوون، یان ریکخراویک ده گرته وه)) (Murry&Team,1989,p;900)، ههروه ها فه رههنگی (کمبرج) ده لیت: ((Title: ناوی کتیبیکه، یان فلیمیکه، یان گۆرانییه که ... هتد)، به لام Adders: شوینی دیاریکراوی که سیک، بینایه ک، یان ریکخراویکه)) (Jones,1995,P;650)، به مپییه: ئینگلیزه کان وشه ی تایتل بۆ ناوی به رهه مئیک به کارده هینن، جا به رهه مه که (پهرتووک، هونه ریک، ... هتد) بیت، ههروه ها وشه ی (ئه دریس) بۆ ناوی (پهرتووک، شوین، کار، ئیمیل، که سیک، به رهه مئیک) به کارده هینن.

کهواته: له فه رههنگه کانی (ئوکسفۆرد و کامبرج) ی زمانی ئینگلیزی وشه ی (ناو نیشان) به واتای (تایتل و ئه دریس) هاتوو ه، که هه ردووکیان به هاومانای بۆ ناوی (پهرتووک، یان به رهه مئیک هونه ری، یان ناوی که سیک، یان شوینیک، یان باله خانه یه ک، یان ریکخراویک) به کارهاتوون، ئه مه ش بۆ ده وه له مه ندی زمانه که یان ده گه رته وه.

له فه رههنگه کانی زمانی کوردیشدا له باره ی وشه ی (ناو نیشان) دا هاتوو ه: لهفه رههنگی (مه ردوخ) ی (عه بدوللا مه ردوخ) ده لیت: ((ناو نیشان: نیشاندهری شوین (ئه دریس، نیشانه ی شوین، یان ناوی بابته، یان بهرگی پهرتووک)) (مه ردوخ، ١٩٦٠، ل ١٠٠٠) دیت، که ئه مه ش ئاماژه به نیشاندهری شوین، یان ناوی شوین، یان ناوی بابته، واته: ناو نیشانی پهرتووک ده کات، که چی لهفه رههنگی (هه مبان به بۆرینه) ی (هه ژار موکریان) له باره ی ئه م وشه یه ئاماژه به وه ده کات: ((ناو نیشان: ئاماژه یه بۆ شوینیک، وه ک (ئه دریس، نیشانه)، یان ناو، یان نازناوی که سیک، یان ناسنامه، وه کو ده لیت: ناو نیشانی کتیبه که (میژووی کورد) ه، یان ناوی کتیبه که، میژووی کورده)) (موکریان، ١٩٦٠، ل ١٠٥)، کهواته: له فه رههنگی کوردیه کانیش ئاماژه به ناو نیشانی شوین، یان ناو نیشانی پهرتووک، یان ناوی پهرتووک، یان ناوی ئه دریس ده کهن.

ئه وه ی گرنگه لهفه رههنگه کانی: (عه ره ی، فه ره نسی، فارسی، ئینگلیزی، کوردی) دا، که له باره ی وشه ی (ناو نیشان) هاتوو ه، که به واتای ناو نیشان دیت، جا ناو نیشانی: (پهرتووک، شوین، بهلگه، نیشانه، سه ردیری وتار، نازناو، بابتهتیک، سه ره بهرگی کتیب، ناو نیشانی نامه یه ک، به رهه مئیک، ... هتد) بیت، بۆیه مه به ست له وشه ی ناو نیشان ئه و شته یه، که شتیک ی دهناسرته وه، واته: کلله که ده رگی شته کانی تری بۆ ده کاته وه، وه کو ناو نیشانی پهرتووک، گوزارشت له ناوه رۆکی پهرتووکه که ده کهن و ده رده که ویت.

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه‌رگۆش كمال)

(٢/١) پیناسه‌ی ناو‌نیشان له‌ رووی زاراوه‌یه‌وه :

ناو‌نیشان کلیل سهره‌کی هه‌موو شیکاریکه‌ بۆ چوونه‌ ناو قه‌لایی ده‌قه‌ که و لیکدانه‌وه‌ی، هه‌روه‌ها نیشانه‌ناسان و شروقه‌کاران، به‌گرنگیه‌وه‌ سه‌ریان کردووه‌، چونکه‌ ((ناو‌نیشان پیوستیه‌کی نووسینه‌)) (رحیم، ٢٠١٠، ص ٣٩) و یه‌که‌م و گرنگترین به‌ربه‌ستی ده‌قه‌که‌یه‌، که ناتوانریت تیبیه‌پندریه‌.

مه‌به‌ست له‌ زاراوه‌ی ناو‌نیشان نه‌وه‌یه‌: ((پیکهاته‌یه‌کی زمانه‌وانیه‌، به‌مانای بارگاریکراو، که نوینه‌رایه‌تی بیروکه‌ی ده‌قه‌که‌ ده‌کات، له‌ لایه‌ن نووسه‌ری ده‌قه‌که‌ ئاراسته‌ی خوینه‌ر ده‌کریت و خوینه‌ر به‌پوه‌یده‌بات، که توانای دامه‌زراندنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل نووسه‌ردا هه‌یه‌ و ژینگه‌ی تایپوگرافی نه‌و که‌ناله‌یه‌، که پرۆسه‌ی په‌یوه‌ندی نیوانیان نه‌جامده‌دات)) (شامی، ٢٠١٢، ص ٣١) واته‌: ناو‌نیشان سیفه‌تیکی په‌یوه‌ندی هه‌یه‌، که به‌هۆیه‌وه‌ نووسه‌ر به‌ وه‌رگر ده‌به‌ستیه‌وه‌.

له‌لایه‌کی تره‌وه‌، ناو‌نیشان بریتیه‌ له‌: ((سیسته‌مێکی نیشانه‌ناسی په‌یوه‌ست به‌ ره‌هه‌نده‌ واتاسازی و ره‌مزیه‌کانه‌وه‌، که توێژه‌ر ئاره‌زووی شوینکه‌وتنی ده‌قه‌کان و هه‌ولێ شیکردنه‌وه‌ی کوودی ره‌مزیه‌کانی له‌ ده‌قی نه‌ده‌به‌یدا ده‌کات، و نه‌مه‌ یه‌که‌م ئاسته‌نگه‌، که توێژه‌ری نیشانه‌ناسی ده‌توانیت هه‌نگاوی بۆ بنیت، به‌ ئامانجی شیکردنه‌وه‌ی به‌شیوه‌ی بێراوی زمانه‌وانی، ئاسۆپی و ستوونی، که پێدا تیبیه‌ر ده‌بیت ده‌ربخات)) (قطوس، ٢٠٠٨، ص ٣) و له‌ رینگه‌ی بنیاتی پیکهاته‌ی ناو‌نیشان، وه‌ک نیشانه‌یه‌ک ده‌توانیت ماناکه‌ی ده‌ربه‌ینیت، که ده‌گه‌ینیت به‌دامه‌زراندنی ناوه‌رۆکه‌که‌یه‌وه‌، که پیکهاته‌که‌ به‌پێی ئاراسته‌ی جیاوازه‌وه‌، به‌هۆیه‌وه‌ ده‌توانین پێشبینیمان بۆ ناوه‌رۆکی پیکهاته‌که‌ی له‌روانگه‌ی جیاوازه‌وه‌ بکه‌ین.

هه‌روه‌ها (ناو‌نیشان) ((په‌یامێکه‌ به‌وه‌ ده‌ناسرته‌وه‌، که ناوه‌رۆکه‌که‌ی دیاریده‌کات و سه‌رنجی خوینه‌ر بۆ خۆی راده‌کێشی، که به‌هۆیه‌وه‌ ئاره‌زووی خویندنه‌وه‌ی ده‌قه‌که‌ی له‌ لا دروستبکات، نه‌و روخساره‌یه‌، که ئاماژه‌ به‌ نه‌هێنی ناوه‌رۆکه‌که‌ی ده‌کات)) (مداس، ٢٠٠٦، ص ١٧٦)، واته‌: ناو‌نیشان به‌بۆچوونی (مداس) به‌ په‌یامێک داده‌نریت، که پیناسه‌ی نه‌و شوناسه‌ ده‌کات، به‌هۆیه‌وه‌ ناوه‌رۆکه‌که‌ش دیاریده‌کات، نه‌مه‌ش خوینه‌ر بۆ لای خۆی راده‌کێشی، که هه‌ز به‌ خویندنه‌وه‌ی ناوه‌رۆکه‌که‌ی بکات، به‌مشیه‌یه‌ نه‌و نیشانه‌و هه‌یه‌ و ئاماژه‌یه‌ بۆ نه‌وه‌ی، که ناروون و نادیاره‌، به‌مه‌به‌ستی روونکردنه‌وه‌ و ئاشکراکردن و ده‌رخستن و نیشاندانی، هه‌ر له‌هه‌مان نه‌و چوارچێوه‌شدا (ناو‌نیشان) ((ده‌رخستنی شاراو و نیشانه‌کردنی نووسراوه‌، نه‌مه‌ نیشانه‌کردن و ده‌رخستنی شاراو و نیشانه‌کردنی نووسراوه‌، نیشانه‌کردن و ده‌رخستنه‌ی، کتیب ناوه‌رۆکه‌که‌ی ده‌شاریته‌وه‌ و ئاشکرای ناکات، پاشان ناو‌نیشان دیت، تا نه‌هێنه‌کانی ناوه‌رۆکه‌که‌ی ده‌ربخات و ئاشکرای بکات، نه‌مه‌ ره‌گه‌زه‌ی که له‌ناویدا به‌شیوازیکی پوخت و کورت په‌ره‌یان سه‌ندووه‌ و خواستراو و ئاشکراکراوه‌)) (بازی، ٢٠١٢، ص ١١). واته‌: ده‌رخستنی لایه‌نی شاراو‌ه‌ی ده‌قه‌، که‌وا له‌ ناوه‌رۆکی په‌رتوکه‌که‌دا خۆی شاردۆته‌وه‌، دواتر ((ناو‌نیشان مه‌به‌ستی نه‌وه‌یه‌ نه‌و نه‌هێنیه‌ شاراو‌انه‌، که‌وا له‌ ناویدا په‌ره‌سه‌ندو و خواستراو به‌شیوه‌یه‌کی کورت و پوخت بخاته‌روو، چونکه‌ ناو‌نیشان به‌ ئامرازیک داده‌نریت بۆ شیکردنه‌وه‌ و لیکۆلینه‌وه‌ی ده‌ق، که یارمه‌تیمان ده‌دات له‌ ریکه‌خستنی یه‌گرتوبی ده‌ق و تیگه‌یشتن له‌وبه‌شه‌ی، که ناروونه‌)) (مفتاح، ١٩٩٠، ص ٧٢).

هه‌ر له‌باره‌ی بۆچوونی پێشوو: نه‌وه‌یه‌ ((شاردنه‌وه‌، کو‌دکردنی و نه‌هێنی شاردنه‌وه‌ی ناوه‌رۆکیکه‌ که نوینه‌ر مه‌به‌ستیه‌تی بۆ نه‌وانی تر ئاشکرای بکات. نه‌مه‌ وه‌ک په‌یامێکی کو‌دکراوه‌،

كه رږهوى په يوه نډي نښان دوو لايهن دهكات ده گرته وه، كه به شيويه كي تايهت له يه كترى تيده گهن)) (هه مان سهرچاوه، ل ١٢)، كه تاييدا ناو نيشان وهك نيشانه يه كي تو مار كراوه، مافي (نووسهر) و (وه رگر/خوينهر) ده پارزيټ، له ريگه ي په يوه نډي يه ك، كه له نښانيدا روو ده دات، نه مهش واده كات، كه دوو ميان له يه كه ميان تي بگهن، هه روه ها (ليوهوك) ناو نيشان به مشيويه پينا سه ده كات: ((كومه ليك نيشانه ي زمانه وانويه، كه ده توانريټ له سهره وه ي دهق دابريټ، كه ناوړو كي گشتي دهقه كه دياريد هكات و خوينهر به مه به سته كه ي ئاشنا ده كات)) (المطوي، ١٩٩٩، ص ٤٥٦)، به مشيويه به يټي نه م پينا سه ي (ليوهوك) ناو نيشان ده بيټه كومه ليك نيشانه ي زاره كي ئاماره دهر، كه خويان وهك داهينايك ده نونين، كهوا له (وه رگر/خوينهر) ده كات كارليكي له گهل بكات و په سندی بكات.

له پروانگه يه كي تره وه چه مكي ناو نيشان بريتيه له: ((ديدگايه كه له ناو ناوهر وكي خودي دهقه وه دروستبووه، نه م دروستبوونه ده كرټ بنه رهي/ره سهن بيټ، كاتي ك ئاماره به ناوهر وكي دهقه كه ده كات، يان ده كرټ نار هسهن بيټ، كاتي ك ناو نيشان ئاماره به مانايه كي دوور له ناوهر وكي دهقه كه ي ده كات، به مه به ستي گالته ئاميز، يان هه لځه له تاندن، يان خو دزينه وه، كه نه مهش ده كه ويته ژير كاريگه ري كه سايه تي داهينه ره كه)) (حمداوي، ١٩٩٧، ص ١٠٦)، واته: ناو نيشان ديدنيكه له ناوهر وكي دهقه وه دروستبووه، جا نه م ديدگايه له وانه يه ره سهن بيټ، مه به ست له جوړي ك به ته ووي گوزار شت له مه به ستي ناوهر وكي دهقه كه بكات، يان نار هسهن بيټ كه نووسه ري داهينه ره به مه به ستي سهرنج راكي شان، يان هه لځه له تاندن، يان شار دنه وه، يان خو يندنه وه ي مه به ستي ناوهر وكي دهقه كه نه مامبدات، وه كو گه مه يه كي هونه ري، بو نه وه ي خو ينده راني بو لاي خوي رابكي شي، نه مانهش واده كات له نښان خواستي نووسه ر و خو يندنه وه ي خو ينده ر (وه رگر) و هونه ري داهيناندا، شو ينده واري كاريگه ر دروست بكات، كه به هويه وه ناوهر وكي ناو نيشانه كه له كاريگه ري دهقه كه جيا ده كاته وه و پي كه وه ي ده به ستي ته وه، كه نه مهش ره هه نډي كي نه ده بي ديكه بنيات ده نيټ، كه دوو باره له دا يك ده بيټه وه.

كه واته: ناو نيشان نه وه يه، كه ((به رچاو رووني هك به دهقه كه ده به خشيت، به ناوان و ده رختني له ژينگه ي نه ناسراو بو ناو ژينگه يه كي ناسراو، كه دهق به بي ناو نيشان ناتوانيټ بوونه كه ي به ده سته يټيټ، يان له م جيهانه دا خاوه نداري بكات، نه مه وا له دهقه كه و شته نووسراوه كه ده كات، بيټه هوي به رده وامي)) (حسين، ٢٠٠٨، ص ١٠٦)، هه روه ها ده بيټه نيشانه يه كي تايهت، كه نو ينده رايه تي ناسنامه ي داهينان ده كات، كه به هويه وه جيا ي ده كاته وه و ره هه نډه كاني پيويسته و له گه لي ده گونجيت يټي ده به خشيت .

له پروانگه يه كي تره وه (نه لغه واصي) له باره ي ناو نيشان و ناوهر وكي ده نيټ: ((ناو نيشاني سهره كي و دهق لهقه كه يه تي، يان ده توانريټ بلين لقه ماناداره كاني رسته ي چركراوه و بارگويكراو ناو نيشانه)) (الغدامي، ١٩٩٨، ص ٢٦١)، به ومانايه ي كهوا ((نه م هو نراوه يه له ناو نيشانه كه يه وه دروستنه بووه، به لكو ناو نيشانه كه له هو نراوه كه دروستبووه، و هيچ هو نراوه و نوو سينيكي (نووسه ريكي) راسته قينه نييه، كه ناو نيشان بو ي كوتا جووله بيټ)) (هه مان سهرچاوه، ل ٢٦٣)، واته: ناو نيشان له ناو خودي دهقه كه له دا يك بووه و نه گهر ناو نيشانيش كوتا كاري نووسه ر بيټ، نه وا به يه كه مين كاري خو ينده ر داده نريټ، كه ده توانيټ واته كه ي له گهل هه موو ناوهر وكي دهقه كه به به راورد بكرټ .

هه نديك له ره خه گران و نه ده بياتناسان و نووسه ران له باره ي چه مكي گشتي ناو نيشاندا نه وه زياد ده كهن، كهوا به ((زازه كي ري كاري سهر كه وتوو له نزيكبوونه وه له دهق نه ده بي ده زانن،

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگوش كمال)

ههروهه كليلي سهره كيه، كه شروقه كاران به كاریده هين، بو مه به ستي چوونه ناو ناوه روكي دهقه كه وه، بو ئه وهی شيكر دنه وه و ليكدانه وهی بو بكت)) (حمدای، ١٩٩٧، ص ١٠٦)، به مپيهی، كه به كاريگه رترین ريگه داده نريت بو خويندنه وهی جوگرافياي دهق و كردنه وه، يان شيكرنه وهی كووده كاني.

هه ره له وچارچويه دا (تاهير رواينيه) له باره ی ناو نيشان پيوايه: ((يه كه م ده ربيني چاپكراو و دياره له كتيبه كه، يان ده قيكه، كه دژايه تي ده قيكی تر ده كات، بو ئه وهی جيگه ی خوی بگريته وه، يان هاو كاري يه كتری ده كهن، يان به يي تپه ربوونی كات جياوازی خويان ده خه نه روو)) (راوينيه، ١٩٩٥، ص ١٤١). به مپيهی ده قيكی هاواتايه له گه ل دهق دووهم، كه وا كارليكي خوينه ره و تيگه يشتن له نيوان دهق ناو نيشان دروسته بپيت.

كه واته: ناو نيشان نيشانه يه كي زمانه وانه وانيه، كه له سهر دهق داده نريت بو ناساندنی و دياريكردنی دهق و سهرنجی خوينه ره بو خويندنه وهی راده كيشيت، چونكه ئه گه ره ناو نيشان نه بوايه زوريه ی كتيبه كان له ره فه كاني كتيبخانه كاندا كووده كرانه وه، به يي ئه وهی كه سيك بيانخوينتته وه، ههروهه چهندين كتييمان هه يه، كه ناو نيشانه كه ی بوو ته هو كاري ناسراوی نوو سهره كه ي و بلاو بوونه وهی.

كه واته: به شيويه كي گشتي له باره ی زاراوه ی ناو نيشان بومان ده رده كه وپت، كه:

- ناو نيشان سيفه تيكي په يوه ندي هه يه، كه به هو يه وه نوو سهر به وهرگر ده به ستيته وه.
- بنياتي پي كه اته ی و ناوه روكي دهقه.

- بابه تي كه ئاراسته ی خوينه ره ده كريت و سهرنجی راده كيشيت.

- ناو نيشان ده رخسني نه هيني ناوه روكي په رتووكه به گشتي و دهق به تاييه تي.

- كليلي سهره كي شيكارو ليكدانه وهی قولای دهقه.

- يه كه م ده ربيني چاپكراوه.

- يه كه م ده ربيني به رچاوی خوينه ره.

- كليلي سهره كي و پيويستيه كي نوو سينه.

- ري كخستن و يه كگرتنی دهق له خو ده گريت.

- هو كاري په يوه ندي نيوان (نوو سهر) و (خوينه ره) به لايه ني يه كه م و دووهم داده نريت.

ناو نيشان له ناوه روكي خودی دهقه وه دروستبووه، نه ك به پيچه وانه وه. به لام هه نديكجار به مه به ستي هه لئه تاندن و فريودانی خوينه ره، نوو سهر ناو نيشانی دوور له ناوه روكه كه ی داده نييت، ئه مهش پييده لپن نار هه سن، كه چي به پيچه وانه وهی ره سه ن داده نريت.

- ناو نيشان به كليلي سهره كي، به رچا ورونی و يه كه م ده ربيني چاپكراوی دهق (په رتووك) داده نريت.

كه واته: ئه مهش له گه ل پيناسه ی وشه يه كه ی ناو نيشان يه ك ده گريته وه، كه وا به كليلي سهره كي شيكار كردنی قولای دهق داده نريت.

(٣-١/١) گرنگي ناو نيشان:

ناو نيشان له دهقا به پيويستيه كي گرنگ و بنه رهي داده نريت، كه ناتوانريت له بنياتناني دهق ئه ده بيدا ده سته رداريپيت، بويه نوو سهران هه ولي ئه وه ده دن، كه به ره مه مه كانيان به ناو نيشانيكي تاييه ت بنووسن، كه داهينان له دروست كردن و هه لئاردندا بكن، هه ره و هك چون له ناوه روكي دهقه كه دا داهينان ده كهن، ئه مهش بو ئه وه ده گه رپته وه، كه تيگه يشتون له و گرنگيه يه، كه ناو نيشان له پرۆسه ی نوو سيندا هه يه تي، بويه ((ناو نيشان له داهيناني ئه ده بي و

توژینهوه رهخهیه کاندایه جیگهیه کی تایبه تی داگیرکردوو، بهو پییهی دیاردیه کی هونه ری و کهلتورییه، که پیکهاتهیه کی دهوله مهندی ههیه له گه ل تهو کیشه و پرسه جوانیناسیانهی له خو ده گریتن، ته رکه که ی تهوهیه، که سه رنجی رهخه گران و تیورییه کان رابکیشیت تا تهو رادهیهی، که زانستیکی تایبه ت و سه ربه خو یان بو په ره پیداون به ناوی زانستی ناوینشاناسی (ئه نترۆپۆلۆژیای ناوینشان) ، که له سه ر بنه مای پیکهاتهی دهق کار ده کات، که وا کلیلی به ره همدار و کاریگه ره، نه ک ته نها له رووی پیکهاتهی ده ره وهی به ره ه می ته ده بیدا، به لکو تا قولای پیکهاتهی ناوه روکی دهق ده روات، له په یوه ندی نیوان سی لایه نی (نووسه ر، دهق، خوینه ر) ده کو لیته وه، به مه به ستی دووباره به ره ه مه یانه وهی وه رگرتی دهق، له م روانگه یه وه دهق کراوه ته بژارده ی زیاتر له خویندنه وهیه ک، وه ک به سه ته ریکی ریگه کراوه بو چه ندین روانگه و لیکدانه وه) (شقروش، ٢٠٠٠، ص ٢٥٩).

که واته: گرنگی ناوینشان له وه ده رده که ویت، که وا ته نها ناوینشان نییه، به لکو کلیلیکه بو تیگه یشتن له قولای و فره چه شنیه تی به ره ه می ته ده بی، زانستی ناوینشاناسی وه ک بواره کی سه ربه خو سه ری دهق ده کات و په یوه ندی نیوان (نووسه ر، دهق، خوینه ر) ریکده خات، بو ته وهی بخریته به رده ست بو چه ندین خویندنه وه و لیکدانه وهی جیاواز.

هه ره ها ((ناوینشان ته وه ندی گرنگی پیدراوه، که به پیوستیه کی نه گۆر و بنه رتی له پرۆسه ی نووسینه وهی دهق داده نریت، واته: نووسه ر کاتیک دهقه که ی پیشکه شی خوینه ر ده کات، به ته واوی ته و رۆله گرنگه ی ناوینشان له پرۆسه ی داهیناندا ده بیینیت، هه م له رووی داهینه رانه و هه م له رووی ته پرسیارانه ی، که له ده وری دهقه که دا دروستده کات)) (حسین، ٢٠٠٧، ص ١٥)، به هو ی ته وهی ناوینشان گرنگی پیدراوه، به پیوستیه کی نه گۆر و بنه رتی کرداری نووسینه وهی دهق دانراوه، به لام ته مه ش له لایه ن نووسه ره وه پیشکه ش خوینه ر ده کریت، به مه به ستی ته وهی، که دهقه که هه ولی به ده سه ته یانی ئامانجه که ی ده دات، بو یه ناوینشانه کان به شیکی ستراتیژی نووسین بو نووسه ر و په ه ندیک خویندنه وهن بو خوینه ر، که ته مه ش به هه ولیک بو تیگه یشتن و خویندنه وه و لیکدانه وهی دهق داده نریت.

(جیرارجینیت) گرنگی به ناوینشان داوه و ناوینشان به یه کیک له توخمه گرنگه کان داناوه، بو یه چه ندین توژینه وهی تایبه تی به ناوینشان و واته: زانستی ناوینشانان (ئه دیسکردن) ته نجامدا و (لیۆهۆک) به یه کیک له دامه زرینه ره هاوچه رخه کانی ته م زانسته داده نریت، چونکه پیوایه: ((تهو ناوینشانانه ی ته مرۆ به کاریانده هینین، تهو ناوینشانه نین، که له سه رده می کلاسیکا به که هینراون، ناوینشان بووه به بابته یکی بازرگانی، که کاریگه رییه کی زۆری له سه ر ده روونی خودی خوینه ران و جه ماوه ر و رهخه گران و نووسه ران هه یه)) (Grard Genet, 1987, P;60)، گرنگی ناوینشان له وه شدا ده رده که ویت، که: ((پرسیاریک له لای خوینه ر دروست ده کات، به هو یه وه ناچاری ده کات بجیتته ناوه روکی دهقه که وه، به مه به ستی وه لام دۆزینه وه)) (بن مالک، ٢٠٠٦، ص ٥٧) واته: ناوینشان ئاره زووی خوینه ر به ره و خویندنه وه ده بات و به رده وای پی ده دات .

-پرسیار له میشکی خوینه ر دروستده کات (به هو ی به کاره یانی نیشانه ی پرسیار... هتد)
-سه رسورمان و سه رنجراکیشی له لای خوینه ر دروستده کات، به هو ی به کاره یانی سه رنجراکیشی و سه رسورمانی له ناوینشانه که دا .

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگرگۆش كمال)

بهیه کهم و تاکه هۆکاری سه ره کی دادنه ریت، که به هۆیه وه خوینهر بچیته ناوچهانی دهقه که وه و به دواى وه لامى فایله دا بگه ریت، به ئامانجی دۆزینه وه ی سه رچاوه کانی ناو نیشانه که .

گرنگیه کی تری ناو نیشان ئه وه یه، که به هاندهر یکی خویندنه وه دادنه ریت: بۆ نمونه: ((تۆیژه ریکی تایبه تمه ند له میژوودا ده زانیت، که په رتووکى (جهنگیزخان)ی، ئیمپراتۆریه تی مه غۆلی، په رتووکیکه په یوه ندی به ژیا نی (جهنگیزخان) له مندالییه وه تا سه رکرادایه تی و زرگاری دروستکردنی ئیمپراتۆریه ته که ی و کاریگه رى ئهم ئیمپراتۆریه ته له سه ر په یوه ندیه بازرگانی و نه ته وه ییه کانی ده کات)) (Weather ford, 2004, P1) و (حلیفی، ٢٠٠٥، ص ١٤) هه یه، ئه مه ش به مانای ئه وه ی، که ناو نیشان و دهقه که په یوه ندیه کی ته واوکه رى له نیاوانیدا هه یه، به مه ش ده رده که ویت، ناو نیشان به گشتی ئامازه بۆ دهقه که ده کات و ناوه رۆکی دهقه که مه به ستی ناو نیشانه که روونده کاته وه.

که واته: ناو نیشان به پێویستیه کی گرنگ و سه ره کی له بنیاتنای گشتی دهقه کاند دادنه ریت، که ناتواند ریت لێ دوور بخرینه وه، بۆیه ده بینن نو سه ران: (شاعیران، چیرۆکنووسان، رۆماننووسان، ... هتد)، هه ولده دن نووسینه کان (دهقه کانیان) به و ناو نیشانه ناو بینن، که به شیوه یه کی داهینه رانه هه لیده بژێرن، هه ره وک چۆن له رازاندنه وه ی خه ت و وینه ی هاو پێچ داهینه رن، چونکه ناو نیشان گرنگی هه یه، که بریتیه له:

ناو نیشان بووه ته ده روازه و کلیلی سه ره کی خویندنه وه، ئه گه ر ئه و ده روازه نه بری، ناتوانی بچینه ناو ناوه رۆکی دهقه که و راقه ی به ته واوی و بێ که م و کووری بۆ بکه ی. کورتکردنه وه ی بیرۆکه ی سه ره کی، یان ئامازه دان به و بیرۆکه یه .

دروستکردنی مانا، یان ره هه ندی نه هێنی، واته: ((زانستی نیشانه ناسی (سیمیۆلۆژیا) له دهقه ئه ده بییه کاند گرنگیه کی زۆری به ناو نیشان داوه، به و پێیه ی چونکه ناو نیشان وه ک نیشانه یه کی کاریگه ر و ریکاریکی سه رکه وتوو بۆ شیکردنه وه و لیکدانه وه ی دهق دادنه ریت، به هۆی ئه رکه بنه رته ییه کانی به خوینهری ده به ستیه وه، زیاده رۆیککردنی نییه، ئه گه ر بڵێن: ناو نیشان به کلیلیکی ریکار له کارلیکردن له گه ل دهقدا له ره هه ند واته ی و ره مزیه کان (دادنه ریت)) (دمه، ٢٠٠٠، ص ٣٨)، که واته: ئهم ناو نیشانه ته نها ناویک نییه، به لکو نیشانه یه کی فره ره هه ند واته ییه، که په یوه ندیده کات به که لتوو، میژوو، روانگه ی مرقفه وه هه یه، ئهم ناو نیشانه له هه ر به ره مه میکدا به پیتی ده ور به ر و ناوه رۆک واته ی جیاوازی هه یه، به لام به گشتی سه رنجراکیشی و پرسیار ئامیزی کلیلیکی گرنگه بۆ تیگه یشتن له ناوه رۆکی دهق، هه ره ها ئه مه بووه ته هۆی به ستی په یوه ندی بیرى خوینهر به دهقه وه، که ده بیته هۆی بیرکردنه وه.

که واته: ناو نیشان ته نها ناوی به ره هم نییه، به لکو ته کنیکیکی شیوه داره له نیشانه ناسیدا، که یارمه تی خوینهر له چوونه ناو ناوه رۆکی دهق ده دات، بۆیه ناو نیشان کلیلیکی کارایه بۆ تیگه یشتن له کارلیکی نیاو دهق و خوینهر له ره هه ند واته ی جۆراو جۆره کانی واته و ره مزدا، بۆیه گرنگی ناو نیشان له وه وه ده رده که ویت، که ته نها ناویک نییه، به لکو به گرێبه ستیکی لیکدانه وه له نیاو نو سه ر و خوینهر دادنه ریت، که به هۆیه وه کرداری وه رگرتی مانا ریکده خات، تا گۆرانکاری له نیاو ناو نیشان و دهقدا زیاتر بیت، که به هۆیه وه ئاسته کانی واته زیاتر ده بن .

(٢/١) به شی دووه م: شیکردنه وه ی دهق له روانگه ی په یوه ندی ناو نیشان به ناوه رکه وه له رووی تیۆرییه وه:

ناونیشان به ئامرازیک بۆ ئاشکراکردنی سروشتی دهقه که و کۆکردنهوهی ناروونیه کهی دادهنریت، پیکهاتهیه کی گرنکه و وهک پردنی په یوهندی نیوان خوینهر و دهقه که کار دهکات، چونکه به دامه زرانندی خالی دهستپیک دادهنریت،

ههروهه گرنکیه کی زۆری له دارشتنی گوتاری گیرانه ودا ههیه، به تایبهتی ئه و په یامهیه پیکدههینی، که نووسهر ههولدهدات به شیوهیه کی ناراستهوخۆ به خوینهری بگهیهنیت، بۆیه پتویسته ناونیشان چه ندین نیشانهی قولی مانای تیدا بیت، تا بتوانیت هه موو بۆچوونه کانی له باره ی ناوه روۆکی دهقه که به شیوهیه کی کاریگهر له خۆ بگریتن، یان هه موو رووداوه کانی (چیرۆک، رۆمان، شیعر) به شیوهیه کی کاریگهر له خۆبگریت، بۆیه ده بیت مانای چر و پری هه بیت، که بتوانیت گیرانه وهی له هه موو رووه کانی له خۆبگریت. کهواته: ناونیشان نیشانهیه کی پتویسته، که یه که یه ک پیکهینیت، که په یوهندییه کی نزیکي به دهقه وه ههیه.

واته: ناونیشان ده بیت توانای ئه وهی هه بیت، که په یوهندییه کی به هیز له نیوان خوینهر و دهق دروستبکات، چونکه به خالی یه که م و کوتای په یوهندیکردن له گه ل دهقه که دادهنریت، به هۆیه وه تپروانینه سه ره کییه کانی گیرانه وهی دهقه که له خۆده گری و ((په یوهندییه کی نزیکي به دهقه وه ههیه و لێیه وه دهستپنده کات و کوتای دیت و له گه لیدا دیدگی سه ره کی گیرانه وه که به دهستدیت، چونکه هه لگری گوتاریکه له جهنجالی بیبهش نییه، که به هۆیه وه راکیشان و پالنهر دروستده کات بۆ نه هیشتی راپای و ئالۆزی و ناروونی و ئه گهر دهق به کۆمه لیک له ره گه زی ریکخراو و پیکهاته ی بنیاته کهی دابنریت، ئه و به پتویستی ده زاندریت ناونیشان به شیک بیت له و توخمه دهقیانه، ئه مهش له بهر ئه وهیه، که ناونیشان، هیما و نیشانهن، که ئامازهن بۆ ناوه روۆکی دهقه کانی دهکات، که ئاسۆ زیاتر له رافه یه ک دهخاته روو)) (حمدي، ٢٠١٥، ص ٦١)، ههروهه له روانگهی سیمپۆلۆژییه کان ناونیشان به کلیلی سه ره کی شروقه کاری/رافه ی چه کیکی دهقه که، بۆ چوونه ناو قولای ناوه روۆکی دهقه که، به مه بهستی رافه و لیکدانه وه و دهستکهوتنی کۆده کانی نه هینی دهقه که دادهنریت، ههروهه ناونیشان توانای ئه وهی ههیه، که پیشبینی بۆ دهقه که بکات، جگه له مهش دهقه که کۆ دهکاته وه، به هۆی گه ران به دوا ی پیکهاته واتاداره کانی و نه هینی کۆده کانی دهقه که، ئه مه له سه ره تاوه بۆ ئیمه روونیکاته وه، که بابه ته که ئالۆز و ناروونه، ئه مهش کلیلیکه، که نیشانه ناس به هۆی ئه م ته کنیکه هه ست به وه ده کهن، که:

-ناونیشان په یوهندی له گه ل دهق دروستده کات.

-ناونیشان به یی ئامانجی نووسهر ده کریت راسته خو و ناراسته وخۆی بیت، که ئامانجی نووسین روونده کاته وه .

-ناونیشان یارمه تی خوینهر ده دات له تیگه یشتنی دهق.

-ناونیشان ده توانیت په یوهندییه کی ئالۆز دروستبکات، که خوینهر پتویستی به لیکۆلینه وهی زیاتر بیت.

په یوهندی نیوان ناونیشان و دهق، شیوهیه کی هاوئا ههنگی وهرده گریت، ته نانه ت ئه گهر توخمه کانی یه کیکیان بچنه ناو بنیاتنای دهقه گه رای ئه وهی دیکه، به یی لیکدانه وه کانی وهرگر بۆ ئه م دووانه، زمان له په یامی ئه ده بهیدا (دهق) هه موو شوینه واری نووسهر و مه بهسته کانی ده سرتیه وه و نه یی، و به ره و ناوه خو ی راده کیشی، به هۆیه وه چاوه ری به ره می راسته قینه ی خو ی ده کات، ((ناونیشان فه لسه فه یه کی تایبه تی خو ی ههیه، که له سه ر بنه مای نیشانه ناسی له گه ل دهقه که له لایه که وه، له گه ل خوینهره کانی وهرگرتن، له لایه کی تره وه، که جوانیه کی

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه‌رگۆش کمثال)

تایبەتی پێدەبەخشی، وەک چۆن ئەمڕۆ بوو بە پیکهاتەیه‌کی کاریگەر و سەرەکی، که تەلارسازی ده‌قه‌که ته‌واو ده‌کات، وەک ناوه‌ندیکی یه‌کلاکه‌ره‌وه و سهرنج‌را‌ده‌ک‌یش‌یت، و کاریگه‌رییه‌که هه‌میشه‌ دياره له شعرییه‌تی ده‌قی ئەده‌بی)) (ه‌یاس، ٢٠١٦، ص ٩٤).

که‌واته: ناو‌نیشان و ده‌ق له ئەده‌با په‌یوه‌ندییه‌کی دیالێکیانه‌یان هه‌یه، که هه‌ر یه‌که‌یان سیسته‌می واتا به‌خشی خۆیان هه‌یه، به‌هۆیه‌وه به‌شیوازیکی یه‌گرتوو کار ده‌که‌ن. ئەم په‌یوه‌ندییه‌ش له‌رێگه‌ی نیشانه‌ناسی و لێکدانه‌وه‌ی خۆینه‌ره‌وه ده‌گۆرێت و گه‌شه‌ ده‌کات، تا له‌ کۆتاییدا ده‌یته‌ پیکهاتەیه‌کی گ‌رنگی ده‌قی ئەده‌بی سهرده‌میانه.

-هه‌ریه‌که له ناو‌نیشان و ده‌ق سیسته‌میکی نیشانه‌ی سهربه‌خۆیان هه‌یه.

-پیکهاتەیه‌ی ناو‌نیشان ره‌نگدانه‌وه‌ی پیکهاتەیه‌ی ده‌قه و به‌ پێچه‌وانه‌شه‌وه .

-په‌یوه‌ندی نیوان ناو‌نیشان و ده‌ق به‌نده به‌ لێکدانه‌وه‌ی خۆینه‌ر، که به‌هۆی تیگه‌یشتنی له ده‌ق و شیکردنه‌وه‌ی ناو‌نیشان دروستده‌کات .

-هه‌ر خۆینه‌ریک لێکدانه‌وه‌ی جیاواز بۆ په‌یوه‌ندی نیوان ناو‌نیشان و ده‌ق ده‌که‌ن.

به‌گۆرتی: ناو‌نیشان یه‌کیکه له توخمه‌ گ‌رنکه‌کان، که بریتییه له ده‌ورووبه‌ری ده‌ق، هه‌روه‌ها به‌یه‌که‌م ئاسته‌نگی ده‌ق داده‌نریت، که به‌ره‌وه ده‌قه‌که ده‌روات، ناو‌نیشانه‌که چ شیع‌ر بیت و چ چیرۆک بیت په‌یوه‌سته به‌ گ‌رنگی ئیلهامه‌وه، که له‌به‌ره‌می ئەده‌بیدا هاتوو، بۆیه زانایانی ئەو بواره کاریان له‌سه‌ر بابەتی نیشانه‌ناسی کردوو له‌ لیکۆلینه‌وه له‌ نیشانه‌ناسی ناو‌نیشاند، چونکه به‌یه‌کیک له‌ پرسه‌ دیاره‌کانی داده‌نریت، که رێبازه‌ مۆدیرنه‌کان باسی ده‌که‌ن .

که‌واته: ناو‌نیشان به‌شیکی گ‌رنگی ده‌قه، که ئاماژه بۆ ناوه‌رۆکه‌کی ده‌کات و به‌ده‌قه‌وه به‌ستراوه‌ته‌وه، واته: ناو‌نیشان (داله) و ناوه‌رۆکه‌کی (مه‌دلوه)، که په‌یوه‌ندییه‌ک له‌ نیوانیاندا هه‌یه و به‌یه‌که‌وه به‌ستراونه‌ته‌وه، ئەمه‌ش رێگه‌مه‌مان پێده‌دات، که بچنه‌ ناو جیهانی قولایی ناوه‌رۆکی ده‌قه‌که‌وه و نه‌ه‌ی‌تییه‌کانی ئاشکرابکه‌ن.

(١-٢/١) شیکردنه‌وه ناو‌نیشان و ناوه‌رۆکی چیرۆکی مندالانی (گۆفاری جگه‌رگۆشه‌کان^١ به‌نموونه):

(١-٢/١)-ناو‌نیشانی چیرۆکی (کیسه‌ل و خاتوو جالجانۆکه):

ناو‌نیشانیکه ده‌کریت چه‌ندین مانا و روانگه‌ی جیاواز له‌خۆب‌گریت، لێره‌دا شیکردنه‌وه‌ی سیمیۆلۆژیانه‌ی ئەم ناو‌نیشانه‌ ده‌که‌ین:

-کیسه‌ل، وەک نیشانه‌ بۆ نه‌خۆشی و لاوازی وکیشه‌ی ده‌روونی، یان جه‌سته‌ی ده‌رپ‌ین ده‌کات، که پ‌یویستی به‌ یارمه‌تی، یان چاره‌سه‌ر هه‌یه، ئەمه‌ش وەک ئاماژه‌یه‌ک ده‌بینریت، که باسی له‌ کیشه‌یه‌کی تایبەت، یان نه‌خۆشییه‌کی دیاریکراو ده‌کات، که کاریگه‌ری به‌هێزی له‌سه‌ر که‌سایه‌تییه‌کانی چیرۆکه‌که هه‌یه .

^١ گۆفاری (جگه‌رگۆشه‌کان)، گۆفاریکی په‌روه‌رده‌یی مندالان بوو، له‌لایه‌ن وه‌زاره‌تی رۆشن‌بیری حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستانه‌وه، رێگه‌ی به‌ چاپخانه‌ی (ژین) دراوه، که چاپ و بڵاو‌بکاته‌وه، یه‌که‌م ژماره‌ی گۆفاری (جگه‌رگۆشه‌کان) له‌مانگی (ئاب) ی سالی (١٩٩٢) ده‌رچوو و متمانه‌ی سه‌ندیکا‌یی رۆژنامه‌نووسانی کوردستان ژماره‌ (١٠٥) وهر‌گرتوو و له‌ (ته‌ممووز) ی (٢٠١٨) ئەم گۆفاره‌ وه‌ستاوه و له‌ (ته‌ممووز) ی (٢٠١٩) ژماره‌ (٢٧٠) ده‌ست به‌ بڵاو‌کردنه‌وه‌ی کراوه‌ته‌وه، دواتر له‌ ژماره‌ (٢٧٠) به‌دواوه، تا ناماده‌کردنی ئەم تونزینه‌وه‌یه ئەم گۆفاره‌ وه‌ستاوه، ژماره‌کانی سه‌ره‌تای له‌ (سلیمانی) ده‌رچوو و سه‌رنوو سه‌ره‌که‌ی: (زیاده‌شاد قادر) و خاوه‌نی ئیمتیاز: (حامد محمه‌د عه‌لی) و به‌رپ‌وه‌به‌ری هونه‌ری: (سه‌رکه‌وت عه‌زیز) و سه‌ره‌رشتی چاپ: (محمه‌د عه‌لی میران) بوونه. نرخ‌ی گۆفاره‌که له‌ ژماره‌کانی سه‌ره‌تایی (٥٠٠) دینار وو، دواتر گۆرانی به‌سه‌رداها‌توو، له‌ ژماره‌ (٢٣٨) هه‌وه بووه به‌ (٧٥٠) دینار.

-خاتوو جالجالوکه وهک نيشانه يهک بۆ چالاکي و وزه و ژياني پر له ههست دهربرين دهکات، وهک نيشانه يهک بۆ که سايه تيبه کي چالاک، که دهتوانيت کاريه گريه کي به هيز له سه ر که سايه تيبه کاني تر، يان رووداوه کاني چيروکه که هه بپت .

-خاتوو جالجالوکه، وهک نيشانه ي ههستي نه مري و ناارامي دهرده که وپت، کاتيک ئاماره به ئه وه دهکات، که که سايه تيبه که، يان رووداوه کاني چيروکه که، تايبه تمه نيبه کاني ناارامي، يان نه مري له خو ده گرن .

-کيسه ل و خاتوو جالجالوکه، وهک نيشانه يهک بۆ گورانکاري، يان رووداويکي گرنگ، دهربرين دهکات، که دهتوانيت ژياني که سايه تيبه کاني چيروکه که بگورپت، ئه مهش وهک ئاماره يهک ده بيزپت، کهوا چيروکه که باس له گورانکاريه کي گرنگ، يان رووداويکي کاريه گر دهکات، که دهتوانيت ژياني که سايه تيبه کاني چيروکه که بگورپت .

-کيسه ل و خاتوو جالجالوکه، وهک نيشانه يهک بۆ په يوه ندي مرف و ژينگه ي سروشتي، و کومه لايه تي و دهرروني دهربرين دهکات، ئه مهش ئاماره به ئه وه دهکات که مروفه کان په يوه نديه کي نزیک و گرنگيان به ژينگه ي سروشتي، کومه لايه تي، دهرروني هه يه .

-کيسه ل و خاتوو جالجالوکه، وهک نيشانه يهک بۆ: (کيشه، له سه رخوي، ناارامي و لاوازي و ناکوکي) دهرده که وپت، کاتيک وهک نيشانه يهک بۆ که سايه تيبه کي نه خو ش، يان لاواز، يان خاوه ن کيشه يهک، که پيوست ي به چاره سه ره، دهربرين بکات .

- خاتوو جالجالوکه وهک نيشانه يهک بۆ خاتوونايه تي له کاروباردا به پلان و بهرنامه و خاوه ن بیره .

-ناونيشاني کيسه ل و خاتوو جالجالوکه، وهک نيشانه بۆ: (نه خو ش، چالاکي، گورانکاري، ههستي، ههستي نه مري، کيشه، وزه، پلان، هتد...) دهربرين دهکات. که واته: ئه مانه (دالي) ئه م چيروکه نه، ليره دا ئه وه ي جيگه ي پرسياره ئايا (مه دلوولي) چيروکه که گوزارشت له چي ده که ن؟ له ولامدا ده لپين :

کيسه ل وهک نيشانه بۆ: لاوازي، نه خو ش، کيشه ي تايبه تي، ناارامي، کاتيک کيسه له که به مه بهستي خواردني ترشوکه دهروات و ده که وپته ناو چاليکه وه، له چاله که گيري خواردووه و گيانه وه ره کاني تر، جگه له جالجالوکه ناتوانن يارمه تيبه دن و رزگاري بکه ن، به لام خاتوو جالجالوکه وهک نيشانه يهک بۆ: (يگورانکاري، چالاکي وزه و به پلان و بهرنامه و خاوه ن بير)، کاتيک هه و لي رزگارکردني کيسه ل له چاله که ده دات، که چي بۆي ناكري و دواتر داواي هاوکاري له جالجالوکه کاني تري هاوري و خيزانه که ي دهکات و به يه که وه هه و لده دن له چاله که رزگاري ده که ن، ئه مهش وهک نيشانه ي خاتوونيکي خاوه ن پلان و بهرنامه و يارمه تيدهر و به وزه و چالاک دهرده که وپت، له به رامبه ردا کيسه ل به ئاماره کاني سوپاسيان دهکات و خو شحال ده ب (سه لاح نيساري، ته مموزي ٢٠١٨، ژ: ٢٦٩، ل ٤)، که ئه مانه ش (مه دلوولي) چيروکه که مانن، چونکه به خوينه ره کان ده لپين: که ئه گه ر به ته نها نه يتواني يارمه تي که سيک بديت، ئه وا به يه گگرتووي ده توانين زوريه ي کيشه کان چاره سه ر بکه ين، ئه مهش وه کو په ياميکه به ئيمه ي خوينه ري ده گه يئي، په يامه که ش له گياندارانه وه بۆ مرو ف (مندال) ئاراسته کراوه .

که واته: له مانه بۆمان دهرده که وپت، که ناوه روکي چيروکه که مان (کيسه ل) به واتاي لاوازي و خاتوو (جالجالوکه) به واتاي گورانکاري گوزارشت له: کيشه ي (نه خو ش و تايبه تي، چالاکي وزه و خاوه ني بهرنامه و پلان و بير) دهکات، که ئه وانه شمان له خوينه نه وه ي ناونيشان (دالي)

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگوش كمثال)

چيروكه كه دا دهستكه وتوو، واته: ئەمەش ئەو دەگەینی، كهوا بەتەواوی گوزارشت له (مه دلوولی) چيروكه كه مان دهكەن، بۆیه دهتوانین بڵین: ناوێشانە كه مان ناوێشانیکێ تەواوێه، چونكه له ناو مه دلوولی داله كه ماندا خۆی دهنوێی و رەنگیداوه تەو و تەواو تەو، كهواته: ناوێشانە كه یه پەيوه ندي به رووداوی سهرهيكی چيروكه كه وه ههیه .

(٢/١-٢) ناوێشانێ (پهريادو هاوریکانی):

وهك ناوێشانە کی فره لایه ن، كه چه ندين مانا و روانگهی جیاواز له خۆده گرت. له رووی سیمبولوژیا ئەم ناوێشانە دهتوانیت ئاماژه به پەيوه ندي نیوان (كچان و هاوریتی، گه شه كردن كه سایه تی) بکات، لێره دا شیکردنه وهی نیشانه کان ئەم ناوێشانە دهكەین: -پهريادو هاوریکانی، وهك نیشانه یهك بۆ پەيوه ندي نیوان (كچان و هاوریتی)، ئەم ناوێشانە وهك

نیشانه یهك بۆ گه شه كردنی كه سایه تی و پەيوه ندي نیوان كچان و لایه نی به رامبه ری ده رده كه ویت.

-پهريادو هاوریکانی، وهك نیشانه یهك بۆ كه سایه تی به خۆش و گه شه پیدراو ده رده كه ویت، كه دهتوانیت کاریگه ری به هیز له سهر كه سایه تی به كانی چيروكه كه دروست بکات. -هاوریکانی وهك نیشانه یهك بۆ هاوکاری و یه كگرتن و پەيوه ندي نزیکی كۆمه لایه تی ده رده كه ویت،

واته: له م چيروكه دا ده كرت وهك نیشانه یهك بۆ كه سایه تی به كانی هاوکار و یه كگرتو و دیاریكراو ده ربین ده كات، كه کاریگه ری به هیز له كه سایه تی به كانی چيروكه كه دروسته كات. -پهريادو هاوریکانی، وهك نیشانه یهك بۆ پەيوه ندي مروف و ژینگه ی (كۆمه لایه تی) ده رده كه ویت، ئەویش ئاماژه به وه ده كات، كه مروفه كان پەيوه ندي به كانی نزیك و گرنگیان به ژینگه ی كۆمه لایه تی ههیه.

- پهريادو هاوریکانی، وهك نیشانه یهك بۆ گۆرانکاری و پاراستنی ژینگه ی (كۆمه لایه تی) ده رده كه ویت، ئاماژه به ئەو ده كات، كه مروفه كان هۆشياریهی كی زیاتریان بۆ پاراستنی ژینگه ی

كۆمه لایه تی هه بێت، ئەمەش به ئاماژه یهك داده نیت بۆ گۆرانکاری و پاراستنی ژینگه ی كۆمه لایه تی.

-ناوێشانێ پهريادو هاوریکانی، وهك نیشانه یهك بۆ پەيوه ندي نیوان: (كچان و هاوریتی، گه شه كردن

و كه سایه تی، خۆشی، هاوکاری، گه شه، پەيوه ندي مروف و ژینگه ی كۆمه لایه تی، گۆرانکاری و پاراستن) ده رده كه ویت، كهواته: ئەمانه (دالی) ئەم چيروكه نه، لێره دا ئەو هێ جیگه ی پرسیاره ئایا

(مه دلوولی) چيروكه كه گوزارشت له چی دهكەن؟ له ولامدا ده لێین:

پهريادو هاوریکانی، وهك نیشانه یهك بۆ رەگهزی (م) و هاوریکانی، كه رەگهزه كەیان دیارنیهی ده رده كه ویت، كاتیك چيروكه كه باس له هاوریتی نیوان پهريادو و ورجه كە ی و هاوریتی خۆر و ئەستێره ده رده كه ویت، كاتیك خۆر و ئەستێره بریاری ئەو ده دن هاوریتی له گه لدا بکەن،

په‌رياش داواى ئه‌وه‌يان لىډه‌كات بىڼه ژووره‌كه‌ى، ئه‌وانىش بريار ده‌ده‌ن بۆ ساتىك بچنه لاي و دلّ نه‌ره‌نجىن، كاتىك ده‌يانه‌وئىت برۆنه‌وه (په‌ريا) ده‌لّ: مه‌رۆن، زۆرجار هه‌ور به‌رى ئيوه ده‌گرئىت، من ناتواتم ئيوه ببىنم، بۆيه (ئه‌ستىره) بريار ده‌دات چرايه‌كى بۆ بكاته ديارى له‌و كاته‌دا دايبگىرسىڻى(ئه‌مىن محمه‌د، ئادارى ۲۰۱۷ ، ژ: ۲۵۳ ، ل ۱۲) ، ئه‌مه‌ش وه‌ك ئاماژه‌يه‌ك ده‌رده‌كه‌وئىت، كه‌ بۆ گه‌شه‌كردنى كه‌سايه‌تى و خوښى و په‌يوه‌ندى كۆمه‌لايه‌تى و هاوكارى و گۆرانكارى و پاراستنى په‌يوه‌نديه‌كه‌يان ده‌رپرېن ده‌كات .

كه‌واته: له‌مانه‌وه بۆمان ده‌رده‌كه‌وئىت، كه‌وا (مه‌دلولى) چىرۆكه‌كه‌ گوزارشت له‌ (دالى) چىرۆكه‌كه‌

دەكەن، ئەمەش ئەو ھەمان بۆ دەردەخات، ناوئیشانە كە ناوئیشانە كى تۋاۋە و ئاشكرایە، چونكە گوزارشت لە (مەدلولی) سەرەكی چیرۆكە كە دەكات .

(۱/۲-۳) ناویشانی چیرۆکی (چاویلکە ی ئەفسونای):

ناونیشانی ئەم چیرۆکە وەک خەيالی و فەنتازي دەردەکهوێت، کە ئاماژە بە چاویلکەي ئەفسوونايەتي دەکات، کە توانای گۆڕيني راستییەکانی هەیه، ئەمەش چەندین نیشانه لە خو دەگرێت، کە هەر یەکەیان واتاو پەيامێکی تایبەتییان هەیه، لەم شیکردنەوهیەدا لەرووی سیمبۆلۆژیاوه نیشانهکانی دەخەبنە روو:

- چاويلکه، وهک نيشانه يهک بو بينين و گه ران به دواى راستى له جيهان ده رکه ويټ، که به هوى ئهم

چاويلکه وه گه ران ئه نجامده دات و پيشده که ویت و راستییه کانی ده دوزنیه وه، که ئه وهش وه ک ئامازه به که بۆ که سابه تی بینه ر و ئاگدار ده رده که ویت.

- ئەفسو، ناوی وهک نیشانه‌یه‌ک بۆ جیهانی خه‌یاڵ سه‌رسوپمانی، نادیاربی جیهانی خه‌یاڵ و خه‌ون

دهرده که ویت، که ئەمەش ئاماژەیە کە بۆ ئەوەی جیهانی خەیاڵ و خەون و سەرسوڕمانی،
نادیاری

، ئامازە بە توانای گۆرینی راستی دەکات، که به هۆیه وه کاریگه‌ری له‌سه‌ر که سایه‌تییه‌کانی چیرۆکه‌که

دروستده کات،

-چاويلكه‌ی ئه‌فسوناوی، وه‌ک نيشانه‌یه‌ک بۆ سه‌رگه‌رميه‌ی کان و سه‌رکيشه‌ی کان ده‌رده‌که‌وئێته‌، که

ئامازە بۆ ئامانجی گەشەکردن و فێربوون دەکات .

-چاويلكهى ئەفسوناوى، وهك نيشانهيهك بۆ پهيوهنديى مروّف و ژينگهى سروشتى و كۆمهلايهتى

دہر دہ کہہ ویٹ۔ ئہ مہ ش وہک ئامازہ یہک دہ بنیٹ، کہ وا مرو فہ کان پہیو ہندیہ کی نزیک و گنگیان بہ

ژینگه‌ی سروشتی و کۆمه‌لایه‌تی هه‌یه.

چاويلكه‌ی ئه‌فسوناوی، وه‌ک نيشانه‌یه‌ک بۆ گۆرانکاری و پاراستنی ژینگه‌ی سروشتی و کۆمه‌لایه‌تی دهرده‌که‌وێت، ئه‌مه‌ش وه‌ک ئاماژه‌یه‌ک ده‌بینرێت بۆ ئه‌وه‌ی مروفه‌کان ده‌بێت هۆشیارییه‌کی زیاتریان بۆ پاراستنی ئه‌م ژینگه‌یه‌ی هه‌یه، که به‌هۆیه‌وه‌ گۆرانکاری و پاراستنی له ژنگه‌ ده‌کات.

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگەرگۆش كمثال)

-ناونیشانی (چاویلکەى ئەفسووناوى) ، مەرۆف وەك نیشانەىەك بۆ دۆزینەو و گەران بە دواى راستى (بینین) و سەرسوورمانى، ناديارى، جیهانى خەون و خەيال و سەرگەرمى و پەيوەندى مەرۆف و ژینگەى سروشتى و كۆمەلایەتى دەردەكەوئیت .

-ناونیشانی چیرۆكى (چاویلکەى ئەفسووناوى) ، وەك نیشانەىەك گوزارشت لە: (دۆزینەو و گەران بە دواى راستى و سەرسوورمانى، ناديارى، جیهانى خەون و خەيال و سەرگەرمى و پەيوەندى مەرۆف و ژینگەى سروشتى و كۆمەلایەتى) دەردەكەوئیت ، كەواتە: ئەمانە دالى ئەم چیرۆكەنە، لێردا ئەوێ جینگەى پرسىارە ئایە مەدلولی چیرۆكەكە گوزارشت لە چى دەكەن؟ لەولامدا دەلێن:

ناونیشانی چیرۆكى (چاویلکەى ئەفسووناوى)، وەك نیشانەىەك گوزارشت لە: (دۆزینەو و گەران بە دواى راستى و سەرسوورمانى، ناديارى، جیهانى خەون و خەيال و سەرگەرمى و پەيوەندى مەرۆف و ژینگەى سروشتى و كۆمەلایەتى) دەردەكەوئیت، كاتێك دایكە كەروئیشك (چاویلکەكە) بەقەد دارێكەو و لە دارستان دەدۆزیتەو، بەهۆیەو ميو و خواردنى زۆر دەدۆزیتەو، بۆ بێچوو وەكانى و سمەبۆرەى هاورى دەباتەو، بە بێچوو وەكانى دەلێ: ها ئەو هەموو خواردن و گێزەرە گەورانەم بۆ هێنان، بێچوو وەكانیش وتیان: كوا گەورەن؟! هەر وەكو جاران بچووكن، ئێوێش گەورە بوونە رۆلەكانم، لەو كاتەدا یەكێك لە بێچوو وەكان چاویلکەكەى لەچاو كرد و گوئى: ئای لەو گيوژە گەورانە؟

خۆدایكیشم گەورە بوو! دایكە كەروئیشك بى چاویلکەكەى سەیرى بێچوو وەكانى كرد هەر وەكو خۆيان بوون و ميو وەكان و شتەكانیش ئاسایى بوون، چوونە لای سمۆرەى هاورىيان بزانن نەهێنى ئەم چاویلکەى چىيە؟! سمۆرەكە، گوئى: ئەو چاویلکە ئەفسووناویيەكەى باخەوانەكەى، دەبى هەر ئێستا بۆى بەرینەو، ئەو خزمەتى باخەكە دەكات، ئێمەش بەرھەمەكەى دەخۆین (ئەمین محەمەد، كانونى یەكەمى ٢٠١٦، ژ: ٢٥٠، ل ٤) ، دۆزینەوێ ئەم راستیە لەجیهانى خەون و خەيال و سەرسوورمانى كەروئیشكەكان دەهینیتە دەرەو و زیاتر پەيوەندى ئیوان مەرۆف و ژینگەى سروشتى و كۆمەلایەتى دەپارێزیت، پەيامى چیرۆكەكەش لەوێدا كۆكراوەتەو، كە شتێك هەيە پێدەگوئیت خەون و خەيالە بەدینەهاتوو وەكان و ئەستەمەكان و پرۆپوچەكان، پێویستە مەرۆف دواى خەيالێ لەو شتێوێ

نه كهوئيت دواتر سه رگه ردان ده بئيت، چونكه گه وره بووني منداله كاني دا يكه كه روئيشك له چه ند چركه يه كدا شتيكي قبولكراو نيه، بويه پيوسته ته ماح نه مانگرييت و به به شي خو مان رازي بين .

كه واته: له مانه وه بو مان ده رده كهوئيت، كه وا (مه دلوولي) چيروكه كه گوزارشت له (دالي) چيروكه كه

ده كه ن، ئه مه ش ئه وه مان بو ده رده خات، كه وا ناو نيشانه كه ناو نيشانه كي تواوه و ره مز ئاميزه، چونكه

گوزارشت له (مه دلوولي) سه ره كي چيروكه كه ده كات .

(١-٢-٤) ناو نيشاني چيروكي (به راستي):

وه ك ناو نيشانيكي به مانا و وفره لايه ن با سي راستي و راستگويي ده كات، له رووي سيميولور يا وه

ئهم ناو نيشانه ئامازه به چه ندين بيروكه و ماناي گرنگي راستي له ژياندا ده كات و ليره دا شيكر د نه وه ي نيشانه كاني ئهم ناو نيشانه ده كه ين:

- به راستي و راستگويي، وه ك نيشانه يه ك بو پاكي و بي ئاگايي، په ره سه ندي ئه و كه سانه ده رده كهوئيت، كه زور جار پا ك و بي ئاگان، ئه مه ش ده توانييت ئامازه يه ك بئيت بو گرنگي راستي له ژياندا .

- به راستي وه ك نيشانه يه ك بو دنيايي و ئارامي ده رده كهوئيت، بو ئه و كه سانه ي راستگون، زور

جار دنيا و ئارام و له سه رخون، چونكه له وه ناترسيت، روژنيك راستيه كانيان به ره و روو بكره ته وه، ئه مه ش ده بئته هو ي ره و نه وه ي گومان و نا ئارامي، كه مروف به هو ي راستگو نه بووني

ده چيژييت، ئه مه ش ده كرى ئامازه يه ك بي بو ئه وه ي، كه درو و ناراستي، ببئته هو ي نا ئارامي و دله راويي.

- راستي، وه ك نيشانه يه ك بو ريسا و هيژ و توانا ده رده كهوئيت، ئه و كه سانه ي راستگون زور جار په يره وي و ريسا و ياسا كاني ده كه ن، كه ئه مه ش وه ك ئامازه يه ك ده بينرييت بو گرنگي راستي له كو مه لگه، هه روه ها كه ساني راستگو زور جار به هيژ و به توانان، چونكه هيچ كا تي ك ترسي ئه وه يان له دلي دروست نا بي روژنيك له روژان روو به رووي راستيه كانيان بكره نه وه وه كه ئه وه وايه، كه ده ئين: (راستبه و ربي شير بگره) .

- به راستي، وه ك نيشانه يه ك بو راستگويي و داد په ره وي و پاكي ده رده كهوئيت، ئه مه ش وه ك ئامازه يه ك ده بينرييت، كه ده كريت چيروكه كه باس له راستگويي و داد په ره ويه كي دياريكراو بكات.

- به راستي، وه ك نيشانه يه ك بو په يوه ندي مروف و زينگه ي كو مه لايه تي ده برين بكات، ئه مه ش

ئامازه به ئه وه ده كات، كه مروفه كان په يوه ندييه كي نزيك و گرنگيان به زينگه ي كو مه لايه تي هه يه.

- به راستي، وه ك نيشانه يه ك بو گورانكاري و پاراستن ده رده كهوئيت، ئه مه ش وه ك ئامازه يه ك

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگەرگۆش كمال)

دهبىزىت، كه مروڤه كان هوڤشارىيه كى زياتريان بو پاراستنى ژىنگه كۆمه لايه تى هه بىت، چونكه به هوڤى پاراستنى ئەم رهوشتهى مروڤ و به دهوام بوون له سه رى، ده توانن ده ستهوتى گرنگى ئەو

په يوه ندىيه كۆمه لايه تىيه كان به ده سته به ئى. ناو نىشانى به راستى وه ك نىشانه يه ك بو: (پاكي و بى ئاگايى و په ره سه ندىن، دنىيائى و ئارامى، رىسا و ياسا و هيز، په يوه ندىي مروڤ و ژىنگه كۆمه لايه تى، كه تىايدا به راستى ده كرىت وه ك نىشانه يه ك بو راستگويى و پاكي ده ربرين بكات. كه واته: ئەمانه (دالى) ئەم چىروكه نه، لىزه دا ئەوهى جىگه كى پرسىاره ئايا (مه دلوولى) چىروكه كه گوزارشت له چى ده كه ن؟ له ولامدا ده ئىين:

ناو نىشان چىروكى (به راستى) وه ك نىشانه يه ك بو: (ژىنگه كۆمه لايه تى، پاكي و ئاگايى و په ره سه ندىن، دنىيائى و ئارامى، رىسا و ياسا و هيز، په يوه ندىي مروڤ و گۆرانكارى پاراستن، راستگويى) ده رده كه وى، كاتىك (كه روئىشكى خه پۆل) ده كه وىته به رده م دوو رىوى و لىيان ده پرسى:

چى ده كه ن؟ وئەوانىش ده ئىن: خه پۆل نىازى راو كردنى تۆمان هه يه، دوو (رپويه فىل بازه كه) راستگويانه مه به سته كه كى خوڤان ئاشكرا ده كه ن، (كه روئىشكى خه پۆل) يش بىرده كاته وه و ده گاته ئەو

بوچوونهى، كه ئەوان له سه ر هه مووشتيك ته با بن، له سه ر نىچىر دوو گيان ناتەبان، بويه پرسىار

ده كات: ئەه كامه تان ده مخۆن؟ ئەوانىش ده بى به شه ريان، بويه (كه روئىشكى خه پۆل) ده ئىت: بووه ستن، عه يبه، مه يكه ن به شه ر، ده زانن چى؟ ئەو گرده ده بىنن، من ده چمه لاي ئەو گرده، تا سى

ده ژمىرم، كامه تان زووتر گه يشته لام، ئەو ده مخوات؟، (خه پۆل) رپويشته سه ر گرده كه، به ده نكى به رز

هاوارى كرد، هو هۆ رپويه كان، خو تان ماندوو مه كه ن، به راستى چاك خو م ده رىاز كرد، به ره و ماله وه بوى ده رچوو (ئاكو محمه د، ئەيلولى ٢٠١٦، ژ: ٢٤٧، ل ٨)، ئەوه ش پىمان ده ئىت: هيزى پاكي

و بى گه ردى و راستگويى، دنىيائى و ئارامى و پاراستن و گۆرانكارى به ره هه مده هينى و هه رده م سه رده كه وىت.

كه واته: له مانه وه بو مان ده رده كه وىت، كه وا (مه دلوولى) چىروكه كه گوزارشت له (دالى) چىروكه كه

ده كه ن، ئەمه ش ئەوه مان بو ده رده خات، كه وا ناو نىشانه كه ناو نىشانه كى تواوه و ئاشكرايه، چونكه

گوزارشت له (مه دلوولى) سه ره كى چىروكه كه ده كات. (٢/١-٥) ناو نىشانى چىروكى (مالى مشكه كان):

وه ك نىشانه يه كى پر مانا ده رده كه وىت، كه وه ك نىشانه يه ك بو ياساى مالى مشكه كان و ماف و ژيانىان ده رده كه وىت، ئەمه ش ده كرىت ئامازه ك بىت بو گرنگى ماف و مافى مروڤ له

ژياندا ، لېره دا شېكر د نه وهی نېشانه كانی ناو نېشانى چيرۆكه كه له رووى سيمپولوزييه وه ده خهينه روو:

-مشكيله كان، وهك نېشانه يهك بۆ تېكۆشان و ههوله كانى خه لك له كۆمه لگه بۆ به دهسته تېنانى مافه كانيان، ههروه ها ده توانيت ئاماژه بېت بۆ ههوله كانى مروف بۆ به دهسته تېنانى ئازادى و دادپه روهرى و سه ربه خوئى، كه ههوله ده دن بۆ ئه وهى له ژير چه وساندنه وه يي رزگار يان بېت .

-ماف و مافى مروف، وهك نېشانه يهك بۆ دادپه روهرى و يه كسانى، ئه وه ده توانيت ئاماژه بېت بۆ گرنگى دادپه روهرى له كۆمه لگه دا، ههروه ها ئاماژه يه بۆ ئه وهى، كه مروفه كان ده بېت مافى خوئان به دهسته تېنين.

-مال، وهك نېشانه يهك بۆ سامان و دهوله مهندي، مال وهك نېشانه يهك بۆ سامان و دهوله مهندي و پاشه كهوت، تواناى دارايى و سه رچاوه ده رده كه وېت، مال ده توانيت وهك نېشانه يهك بۆ كه سايه تيبه كى دهوله مهندي ده رپرين بكت، كه ده توانيت كاريگه ريبه كى به هيز له سه ركه سايه تيبه كانى چيرۆكه كه دروست بكت .

-مشكيله كان، وهك نېشانه يهك بۆ كيشه و ناكوئى :مشكيله كان وهك نېشانه يهك بۆ كيشه و ناكوئى، ته حه دا يه تى ده رده كه وېت، كيشه كان ده كرېت بۆ كيشه يه كى ديارى كراو ده رپرين بكت، كه كاريگه ريبه كى به هيز له سه ركه سايه تيبه كانى چيرۆكه كه دروست بكت .

- مالى مشكيله كان وهك نېشانه يهك بۆ ماله كه ي كه تيايدا چه وساندنه وه و ناره حه تى ده رده كه وېت، بۆ ئه و ئازارانه ي مروف ده يچرېت، كاتيك مافى ئه وه يان نيه ئه و ئازارانه بچرېن، ئه مه ده كرېت وهك ئاماژه يهك بېنرېت بۆ ئه وهى، كه چه وساندنه وه بېته هوى ناره حه تى و دل ه راوئى.

كه واته: ئه مانه (دالى) ئه م چيرۆكه ن، لېره دا ئه وهى جىگه ي پرسياره ئايا (مه دلولى) چيرۆكه كه گوزارشت له چى ده كه ن؟ له و لامدا ده ئين:

ناو نېشانى (مالى مشكه كان) وهك نېشانه يهك بۆ: (تېكۆشان، ههوله كان، ماف و يه كسانى و دادپه ره وهرى، سامان و دهوله مهندي، كيشه و ناكوئى) ده رده كه وېت ، كاتيك دايك و باوكى مشكه كان

بريار ده دن (سئ بېچووه مشكه كان) يان فېرى كۆكر د نه وهى خو راكى زستانه يان بكه ن به مه به ستى

عه مبار كردنى، (مشكه ي گه وره و مشكه ي بچووك و مشكه ي ناوه ندى) به شيو ازى جياواز هه وله ده دن، مشكه ي گه وره و بچووك هه ر يه كه عه مبار يكيان پر له خو راك بۆ خوئان دروست كرد،

به لام مشكه ي ناوه ندى بېرى له وه ده كرده وه چۆن به ئاسانى لى پالېداته وه و عه مبار يكى چاكيشى

ده ستبكه وى؟ كاتى كۆكر د نه وه ته وا و بوو، دايك و باوك سه يرى كار ه كانيان ده كردن، عه مبارى مشكه ي گه وره كه پر بوو، عه مبارى مشكه ي ناوه ندى پر بوو، به لام عه مبارى مشكه ي بچووكه كه

به تال بوو، مشكه ي بچووكه كه سه رى سوپما، چونكه رۆژانه هه ر ده گه را به دو اى عه مباره كه ي،

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگوش كمال)

مشكهى ناوهندى زانى فته كهى ئاشكرا ده بئيت، بويه برياريدا به برا بچووكه كهى بلى: من له پشته وهى

عه مباره كهى ترم كون كردوو و بۆ خۆم بردوومه، بمبوره وهره به يه كهوه ده بخوين، مشكهى بچووكه يش به دوزينه وهى دلخوش بوو و له براكهى بوورى (زارا ئه حمهد جاف، ئابى ٢٠١٦، ٣:

٢٤٦، ل ٤)، به مشيوه يه؛ كيشه كهيان ته واو بوو و هه موو دواى تيكوشان و هه وئدانيان، بوون به خاوهن

خوراى عه مباركراو. ئهم چيروكه په ياميك هه لده گرئيت، كه وا كارى گه رپى له سهر خوئنه رى ئهم چيروكه دروستده كات، كه وا خيزان به گشتى و براكان به تايه تي، له هه موو كيشه وه و ناكوكيه كان

به: (پاستگوي، يارمه تي، پشتگيرى يه كتر، يه كسانى، ... هتد) ره فتار له گه ل يه كترى بكه ن سه ركه وتوو

ده بن، نه ك به پيچه وانه كهى له گه ل يه كترى بۆ به رده وام بوونى ئهم په يوه ندييه كان. كه واته: له مانه وه بۆمان ده رده كه وئيت، كه وا (مه دلوولى) چيروكه كه گوزارشت له (دالى) چيروكه كه ده كه ن، ئهمه ش ئه وه ده رده خات، كه ناو نيشانه كه ناو نيشانيكى تيا وه و ئاشكرايه، چونكه گوزارشت له (مه دلوولى) چيروكه كه ده كه ن.

(٦-١-٢/١) ناو نيشانى (هاورپى به ئه مه ك):

وه ك نيشانه يه كى گرنگ و تايه ت، كه ده كرئيت چه ندين مانا و روانگه ي جياواز له خو بگرئيت، له رووى

سيمبولوژيا وه ده توانيت ئاماژه به چه ندين ماناى گرنگ بكات، ليره دا شيكر دنه وهى نيشانه كانى ئهم

ناو نيشانه ده كه ين:

- هاورپى، وه ك نيشانه يه ك بۆ هاوكارى و يه كگرتن و په يوه ندييه كى نزىك، كه بۆ كه سايه تيبه كى

هاوكار و يه كگرتوو ده رپين بكات، كه ده توانيت كارى گه ريبه كى به هيز له سهر كه سايه تيبه كانى چيروكه كه دروست بكات .

- به ئه مه ك، وه ك نيشانه يه ك بۆ پابه ند بوون و دلسوزى و په يوه ندييه كى به هيز ئاماژه بكات، واته:

وه ك كه سايه تيبه كى پابه ند و دلسوز ده رپين بكات، كه به هويه وه كارى گه ريبه كى به هيز له سهر كه سايه تيبه كانى ناو چيروكه كه و دروست بكات، واته: مه به ست له پابه ند بوون دلسوزيه كى ديارى كراو

بى، به هويه وه كارى گه رپى له سهر كه سايه تيبه كانى چيروكه كه هه بئيت .

- هاورپيه تي، وه ك نيشانه يه ك بۆ په يوه نديى مرووف و ژينگه ده رپين بكات، ئهمه ش ئاماژه به وه

ده كات، كه مرووفه كان په يوه ندييه كى گرنگيان به ژينگه ي (كو مه لايه تي) هه يه، واته: نيشانه ي هاورپيه تي

و په يوه نديى مروفايه تي و هاوبه شى نيوان دوو كه سه، ئهم ناو نيشانه وه ك نيشانه يه ك بۆ يارمه تيدان

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگەرگۆش كمال)

و پشتگيرى له يه كتردهرده كه ویت، كه كاريگه رپى له سهر كه سايه تيبه كانی چيرۆكه كه دروستده كات.

-هاورپى به ئه مه ك/به وه فا، وه ك نيشانه يه ك بۆ گۆرانكارپى و پاراستن و پابه ندبوون دهربرين بكات،

مه به ستيش له پاراستن، پاراستنى ژينگه و ژينگه ي كۆمه لايه تى، كه به هوى ئه نجامدانى ئه م كرده وه يه،

پابه ندبوون و به رده وامى و گۆرانكارپى و پاراستن به م جوړه په يوه نديان به دات .

-ناونيشانى(هاورپى به ئه مه ك) ، وه ك نيشانه يه ك بۆ: (هاوكارپى، پابه ندبوون، دلسۆزى،

په يوه ندى مرؤف بۆ ژينگه ي كۆمه لايه تى و يارمه تى و پشتگيرپى هاوبه ش به يه كتر) دهرده كه ویت، كه واته:

ئه مانه(دالى)ئهم چيرۆكه نه، ليرهدا ئه وه ي جيگه ي پرسياره ئايا (مه دلولى) چيرۆكه كه گوزارشت له

چى ده كه ن؟ له ولامدا ده ليين:

هاورپى به ئه مه ك وه ك نيشانه يه ك بۆ هاوكارپى و پابه ندبوون و دلسۆزى، كاتيك (دياكۆ و دانى)

و هاورپى يه كترن، رۆژانه له سهرى كۆلانه كه به يه ك ده گهن و ده چنه قوتابخانه، به لام رۆژيك (ديكۆ)

نايته و(دانى)يش نيگه ران ده بى و بيرى ئالوز ده بى، كاتيك له قوتابخانه ده گه ريته وه، برياده دات سهردانى (دياكۆ) بكات و له هه والى و هوكارى نه هاتنه كه ي پيرسى، كاتيك ده چيته مالىان،

بۆ دهرده كه وى (ديكۆ) نه خوشه و دهرمان و چاره سهرى وه رده گریت، (دانى) هيوای سه لامه تى بۆ ده خوازيت و پييده لئيت: خه مى وانه كانت نه بئيت، ئه و هاوكارپى ده كات(نيچيروان شوانى،

مايسى ٢٠١٨، ژ، ٢٦٧، ل ١٤) ، ئه م هه لويسته ي (دانى) نيشانه ي دلسۆزى و پابه ندبوون و هاوكارى و يارمه تى و

پشتگيرپى هاوبه شى يه كتر و په يوه ندى(دانى) و (دياكۆ)بۆ به رده وام بوون و پاراستنى ژينگه ي كۆمه لايه تى نيوان دوو هاورپى به وه فا بۆ يه كترى دهرده خات، ئه م چيرۆكه په يامنيك

هه لده گریت كه وا كاريگه رپى له سهر خوينه رى ئه م چيرۆكه دروستده كات، كه وا له گه ل هاورپكان، به مشيوه يه

ره فتار له گه ل يه كترى بكهن، نه ك به رق و كينه و ناراستگۆپى و فروفييل و درۆ له گه ل يه كترى بۆ به رده وام

بوونى ئه م په يوه ندييه . كه واته: له مانه وه بۆمان دهرده كه ویت، كه وا (مه دلولى) چيرۆكه كه گوزارشت

له (دالى) چيرۆكه كه ده كه ن، ئه مه ش ئه وه دهرده خات، كه ناونيشانه كه ناونيشانيكى تواوه و ئاشكرايه،

چونكه گوزارشت له(مه دلولى) چيرۆكه كه ده كه ن.

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگەرگۆش كمال)

(٧-١-٢/١) ناویشانی (خلیسکه کینه و قاقای پیکه نین) :

وهك نیشانهیه کی فره لایه ن ده کړیت چه ندين مانا و روانگه ی جیاواز له خوځېږت، که به ھۆیه وه

ئاماژه به چه ندين بېرۆکه و مانای گړنگ بکات، لیره دا شیکردنه وه ی نیشانه کانی ئه م ناویشانه ده که ی ن :

-خلیسکینه، وهك نیشانه یه ک بو خوځی و گه شه به رده وای ده رېږن بکات، واته: ئه م جوړه یاریه

مندالانه یه ده کړی کاریگه ری به ھیز له سهر که سایه تییه کانی ناوچېرۆکه که دروستبکات، به ھۆیه وه

خوځی و گه شه و به رده وای ده ی .

-خلیسکینه وهك نیشانه یه ک بو چالاکي و وزه و ژيانی پر له هه ست ده رېږن بکات، که بو که سایه تییه کی چالاک و دینامیکی ده رېږن بکات، به ھۆیه وه کاریگه ری به ھیز له سهر که سایه تییه کانی چېرۆکه که هه بیت، ئه مه ش ده کړی گوزارشت له وه بکات، چېرۆکه که باس له

چالاکي وزه یه کی دیاریکراو بکات، که به ھۆیه وه چیر و خوځی بو که سایه تییه کانی چېرۆکه که دهسته به رده کات .

-قاقای پیکه نین، وهك نیشانه یه ک بو خوځی و پیکه نین و ژيانی پر له هه ست ده رېږن ده کات، واته:

بو که سایه تییه کی گالته ئامیز ده رېږن ده کات، که به ھۆیه وه کاریگه ری له سهر که سایه تییه کانی چېرۆکه که دروستبکات، که ئه مه ش وهك ئاماژه یه ک ده رېږن بکات، که کاریگه ری له سهر که سایه تییه کانی چېرۆکه که دروستبکات، که ئه وه وهك ئاماژه یه ک ده بیږت، که چېرۆکه که باس له

خوځی و پیکه نین دیاریکراو بکات، به ھۆیه وه کاریگه ری به ھیز له سهر که سایه تییه کانی چېرۆکه که دروستبکات .

-خلیسکینه و قاقای پیکه نین، وهك نیشانه یه ک بو په یوه ندي مروڤ و ژینگه ی سروشتی ده رېږن

بکات، ئه مه ش ده کړی ئاماژه به وه بکات، که مروڤه کان په یوه ندي کی نزيک و گړنگیان به ژینگه ی

سروشتی هه یه .

-خلیسکینه و قاقای پیکه نین، وهك نیشانه یه ک بو گورانکاری و پاراستنی ژینگه ی سروشتی و په یوه ندي نیوان مروڤ سروشت و مروڤه کان ده رېږن بکات ، ئه مه ش ده کړی ئاماژه بو ئه وه بکات، که مروڤه کان ده بیت ھوشیاریه کی زیاتریان بو پاراستنی ژینگه هه ی .

-ناویشانی (خلیسکینه و قاقای پیکه نین)، ده کړی وهك نیشانه یه ک بو: (خوځی، چالاکي، پیکه نین، و په یوه ندي مروڤ و ژینگه) ده رېږن بکات، به لām ئه وه ی جینگه ی پرسپاره که ئایا (مه دلوولی) ئه م چېرۆکه ئاماژه بو ئه م (داله) ده که ن یان نا؟

له وه لām دا ده ئین:

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگوش كمال)

خليسكينه و قاقاي پيکه نين، وهک نيشانه يهک بۆ خوشی و چالاکي و پيکه نين و په يوهندي مرؤف و ژينگه ی سروشتی و کومه لايه تي: له کاتيکدا منداله کان و شاهو له گردیک خليسکينه نه نجامده دان و پيکه نين و چيژوخوشي له ياريکردنه که وهرده گرن، به لام رۆژنيک منداله کان ئاگري نه ورؤز له و گرده ده که نه وه و هه مووی پيس و رهش ده بي، شاهو به گه سک هه ولده دات پاکي بکاته وه و منداله کانيش، که شاهو ده بينن ده چن يارمه تيده ده ن، تاوه کو گرده که وه کو جاراني لي بکه نه وه و ياري له سهر بکه ن، له کوتايي وه کو جاراني لي ده که نه وه و ياري له سهر ده که ن(زارا نه حمه د جاف ، ئاداري، ٢٠١٨، ژ ٢٦٥، ل ١١)، نه مه ش وهک نيشانه يهک بۆ پاريزگار يکردن له ژينگه ی سروشت و به رده وام بوون له و ژينگه کومه لايه تيه ی منداله کان ده گه يئي . واته: چيروکه که په ياميک له خو ده گريتي، نه وه ش نه وه يه مندانان ده توانن به گرنگيدان به سروشت چيژ و خوشي ليوه رگرن و ياري تي دا بکه ن، بويه پيوسته مندانان پاريزگاري لي بکه ن و تيکي نه ده ن، هه تاوه کو تي دا بحه سي نه وه و چيژي لي وهر بگرن، نه ک تيکدان و سوتاندن و پيسکردني ژينگه، که ژياني بۆ خويان هه يه، چونکه ئيمه له ناو ژينگه يه کي کومه لايه تي سروشتي ده ژين . که واته: له مانه وه بۆمان ده رده که وي تي، که وا (مه دلوولي) چيروکه که گوزارشت له (دالي) چيروکه که ده که ن، نه مه ش نه وه مان بۆ ده رده خات ، که وا ناو نيشانه که ناو نيشانه کي تاوه و ئاشکرايه، چونکه گوزارشت له (مه دلوولي) سه ره کي چيروکه که ده کات . له باره ی شيکردنه وه ی ده ق له روانگه ی په يوهندي ناو نيشان به ناوه رۆکه وه له م(٧) ژماره يه له چيروکه کاني منداناني گوڤاري جگه رگوشه کان، که يه که يه که شيکردنه ويان يو نه نجامدرا، برونه: خشته ی ژماره (١) له خواره وه دا: خشته ی ژماره (١) له باره ی شيکردنه وه ی ده ق له روانگه ی ناو نيشانه وه، له (٧) ژماره له چيروکه کاني منداناني گوڤاري جگه رگوشه کان به نمونه ده رده خات.

ناوی چيروکه کان	واتاي ١م	واتاي ٢م	واتاي ٣م	واتاي ٤م	واتاي ٥م	واتاي ٦م
هاوري به نه مه ک	هاوکاري/د نسوزي	په يوهندي مرؤف و ژينگه ی کومه لايه تي	پا به نديبون	يارمه تي و پشتگيري هاويه ش		
به راستي	راستگوي/ پاکي و بي ئاگاي	په يوهندي مرؤف و ژينگه ی کومه لايه تي	ريساو ياسا	هيز	په ره سه ندن و دنيايي	
چاويلکه نه فسوناوي	دۆزينه وه و گه ران به دواي	په يوهندي مرؤف و ژينگه ی سروشتي و کومه لايه تي				جي هاني خه ون و خه يال و

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگەرگۆش كمال)

نادیاری				په یوه نډې مړوف و ژینگه ی کومه لایه تی	خوښی	په ریا و هاوریکانی
	گه شه کردنی که سایه تی	گورانکاری و پاراستن	کچ و هاوریتی تی	په یوه نډې مړوف و ژینگه ی کومه لایه تی	خوښی / پیکه نین	خلیسکینه و قا پیکه نین
			چالاکي	په یوه نډې مړوف و ژینگه ی کومه لایه تی	خاوون بهرنامه	کیسه ل و خاتوو جالچالوکه
نه خو شتی		گورانکاری و پاراستن	چالاکي وزه	په یوه نډې مړوف و ژینگه ی کومه لایه تی	تیکوښان	مالي مشکه کان
کیشو و ناکوکی و چهوسانه وه و ناره حه تی	دادپهروه ری و یه کسان ی	ماف و مافی مړوف / ناژه ل	سامان و دهوله مهندي	په یوه نډې مړوف و ژینگه ی کومه لایه تی		

له خشته ی ژماره (١) دهرده کهویتی، که ههر (٧) چیرۆکه کان، ناوهړوکی چیرۆکه کان له گهل ناوینشاندا گونجاون، به لام له واتای په یوه نډې ژینگه ی کومه لایه تی هاوبه شن، که چی له واتا کانی تر جیاوازی له نیوانیان دهرده کهویتی.

نه نجام

١- ناوینشان کلیلی کردنه وه ی چیرۆکه، چیرۆک ناوینشان ته واوکه ری یه کترن.
٢- له په یوه نډې ناوینشان به ناوهړوکی نمونه ی چیرۆکه کانی گوڤاری (جگەرگۆشه کان) بومان دهرده کهویتی، که:

أ- ههر یه که له (٧) چیرۆکه کانی: (هاورپی به ئەمه ک، به راستی، چاویلکه ی ئەفسوناوی، په ریاهاوریکانی، خلیسکینه و قا پیکه نین، کیسه ل و خاتوو جالچالوکه، مالي مشکه کان) له یه ک له واتا کانیان گوزارشت له: (په یوه نډې مړوف و ژینگه ی کومه لایه تی) ده کهن، ئەمه ش به خالی سهره کی و هاوبه شی نیوانیان داده نریت، که واته: ئەمه هوشاریبه که بوخوینه ران بو پاراستنی ئەم په یوه نډیه.

ب- ههر (٧) له چیرۆکه کانی: (هاورپی به ئەمه ک، به راستی، چاویلکه ی ئەفسوناوی، په ریاهاوریکانی، خلیسکینه و قا پیکه نین، کیسه ل و خاتوو جالچالوکه، مالي مشکه کان) له (٥) واتا جیاوازه کانیان، ئاماژه به واتای ئەرینی و باش ده کهن، به لام (٣) له چیرۆکه کانی: (چاویلکه ی ئەفسوناوی، کیسه ل و خاتوو جالچالوکه، مالي مشکه کان) له واتای (٦) دا، گوزارشت له واتای نهرینه کانی: (نه خوښی، جیهانی نادیارپی، کیشو و چهوسانه وه و ناره حه تی) ده کهن، ئەمه ش به تاکه خالی جیاوازی نیوان ئەم چیرۆکانه داده نریت.

ج- له بهرته وه ی سهرجه م چیرۆکه کان له (٥) واتا ئاماژه به شتی ئەرینی و باش ده کهن، ئەمه ش کاریگه ری له سهر دهر وونی خوینه ر دروسته کات، به هویه وه سهرنجراکیشی- بو چیرۆکه که دهسته به رده کات، ئەمه به خالیکي گرنگ داده نریت بو خوینه رانی ئەم چیرۆکانه، کهوا له ژبانی رۆژانه یان سوودی لیوه ربرگرن، ههروه ها کاریگه ری له سهر لایه نی په روه رده یان دروستبکات، به لام (٣) لهو چیرۆکانه ی، که له واتای (٦) مد، که ئاماژه یان به واتای نهرینی کردووه، ئەوه جیکه ی ئاماژه یه ئەوه یه، به شته ئەرینیبه کان، ئەو گرفته نهرینیانه

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگوش كمثال)

چاره سه ركه راه، واته: خزمه تييان به يه كترى كردووه و په يامى چيروكه كهى به خوينه ران گه ياندووه، كه نه مه ش چيرو خو شيه كى تايبه تى بو خوينه رانى نه م چيروكانه وه ديهيناوه.
سه رجاوه كان

أ- په رتووك:

به زمانى كوردى:

-موكريانى، هه ژار (١٩٦٠)، فهره نكي هه مبانه بوريته، چاپخانه ي روژه لات، هه وليتر.
-مه ردوخ، عه بدوللا (١٩٦٠)، فهره نكي مه ردوخ، فهره نكي كوردى-كوردى، چاپخانه ي كوردستان، هه وليتر.

به زمانى عه ربه ي:

-ابن المنظور (١٩٩٧)، لسان العرب، دار الصادرة للطباعة والنشر، مجلد ٢، لبنان.
-ابن فارس، احمد (١٩٧٩)، معجم مقاييس اللغة، ت: عبدالسلام محمد هارون، دار الفكر للطباعة والنشر والتوزيع، ج ٤.

-البستاني، بطرس (١٩٨٧)، محيط المحيط، قاموس مطول للغة العربية، مكتبة لبنان، مجلد ١، بيروت.

-الغدامي، عبدالله محمد (١٩٩٨)، الخطيئه والتفكير، الهيئه المصرية العامة للكتاب، ط ٤، مصر.

-بازي، محمد (٢٠١٢)، العنوان في الثقافة العربية (التشكيل و مسالك التأويل)، منشورات الاختلاف، ط ١، الجزائر.

-بن مالك، رشيد (٢٠٠٦)، السيميائيات السردية، الطبعة الاولى، دار مجد الادبي للنشر والتوزيع، الاردن.

-حسين، خالد حسين (٢٠٠٧)، في نظرية العنوان (مغامرة التأويل في شؤون العتبة النصية)، دار التكوين للتأليف والترجمة والنشر، ط ١، دمشق.

-حسين، خالد (٢٠٠٨)، شؤون العلامات (من التشفير الى التأويل)، دار التكوين للتأليف والترجمة والنشر، ط ١، دمشق، سوريا.

-حليفي، شعيب (٢٠٠٥)، هوية العلامات في العتبات وبناء التأويل، دار الثقافة للنشر والتوزيع، ط ١، المغرب.

-حمدي، صفية بنت عبده (٢٠١٥)، العنوان في الرواية السعودية، الاطروحة دكتوراه، فرع الادب والنقد، كلية اللغة العربية، جامعة ام القرى، المملكة العربية السعودية.

-دفة، بلقاسم (٢٠٠٠)، علم السيميائيات والعنوان في النص الأدبي، الملتقى الوطنى الأول السيميائيات والنص الادبي، منشورات الجامعية، في ٨/٦ بسكره.

-رحيم، عبدالقادر (٢٠١٠)، العنونة، دار التكوين للتأليف والترجمة والنشر، ط ١، سوريا.

-رواينية، طاهر (١٩٩٥)، شعرية الدال في بنية الاستهلال في السرد العربي القديم ضمن الماشئه والنص الادبي، اعمال ملتقى معهد اللغة العربية وادابها، منشورات جامعة باي مختار، عناه، ١٥-١٧ ماي، الجزائر.

-شامى، عامر جميل (٢٠١٢)، العنوان والاستهلاك في مواقف النظرى، عامر جميل، دار حامد للنشر والتوزيع عمان، الاردن.

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگوش كمثال)

-شقروش، شادية (٢٠٠٠)، سيمياء العنوان في ديوان (مقام البوح) للشاعير (عبدالله العشي)، الملتقى الوطني الأول، منشورات الجامعة بسكرة، جامعة العربي التبسي، ٨\٧ نوفمبر، العدد ١٠.

-عبدالنور، جبور (١٩٩٨)، المدخل العربي فرنسي عربي، دار العلم للملايين، ط ٤، بيروت.
-علواش، سعيد (١٩٨٥)، معجم المصطلحات الادبية المعاصرة، ط ١، دار الكتاب لبناني، لبنان.

-قطوس، بسام (٢٠٠٨)، سيمياء العنوان، ط ١، وهزارة الثقافة، عمان، الاردن.
-مفتاح، محمد (١٩٩٠)، ديناميه النص تنطير وانجاز، المركز الثقافي العربي، لبنان.
-هياس، خليل شكرى (٢٠١٦)، القصيده السيره الذاتية-بنية النص وتشكيل الخطاب، دار غيداء للنشر والتوزيع، ط ١، لبنان.
-وهبة، مجدى (١٩٨٤)، معجم المصطلحات العربية في اللغة والادب، ط ٢، مكتبة لبنان، بيروت.

-به زمانى فارسى:

-عباس، غلا محسن (٢٠١٦)، فرهنگ عباسى، انتشارات گنجينه، چاپ سيهههه، تهران.
-عميد، حسن (١٩٥٨)، فرهنگ عميد، انتشارات امير كبير، چاپ سيهههه، تهران.
-معين، محمد (٢٠١٠)، فرهنگ معين، جلدى سيهههه، انتشارات امير كبير، تهران.
-به زمانى ئينگليزى و فه ره نسى:

-Grard Gennet (1987), Poe Tique, Editions du Senuli, Paris .
-Jones&Hartman& Setter, Daniel&James&Jane(1995), Cambridge English Dictionary, Cambridge University Press, Ingltara.
-Murray&Wenar&Sembsun,James&Adnund&Sun(1989), Oxford English Dictionary,Oxford University Press, Ingltara.
-Weather ford ,Jack (2004), Genghis Khan and the making of the modern world ,Grown publishing ,New York .

ب-تويژينه وه:

-المطوى، محمد الهادى (١٩٩٩)، شعرية عنوان كتاب الساق على الساق فيما هو القاريات، مجلة عالم الفكر، المجلس الوطنى للثقافة والفنون والادب، مجلد ٢٨، ع ١، سبتمبر، الكويت.

-حمداوى، جميل (١٩٩٧)، السيميوطيقا والعنونة، مجله عالم الفكر، المجلس الوطنى للثقافة و الفنون والادب، مج ٢٨، مارس، الكويت .

-مداس، أحمد (٢٠٠٦)، العنونة فى الخطاب الشعري، مجلة المخبر، منشورات قسم الادب العربى، كلية الاداب والعلوم الاجتماعية والانسانية، جامعه محمد خيضر، بسكرة، ع ٣.

ج-گؤفار:

-زارا ئه حمده جاف، گ. جگه رگوشه كان، چيروكى خليسكينه و قاقاي پيكنه نين، ئادارى، ٢٠١٨، ٢٦٥.

-زارا ئه حمده جاف، گ. جگه رگوشه كان، چيروكى مالى مشكه كان، ئابى ٢٠١٦، ژ: ٢٤٦.
-سه لاج نيسارى، گ. جگه رگوشه كان، چيروكى كيسه ل و خاتوو جالجالوكه ، ته ممووزى ٢٠١٨، ژ: ٢٦٩.

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگوش كمثل)

- نیچیروان شوانی، گ. جگه رگوشه کان، چیرۆکی هاوړی به ئه مه ک، مایسی ۲۰۱۸، ژ: ۲۶۷.
- ئاکو محه مه د، گ. جگه رگوشه کان، چیرۆکی به راستی، ئه یلوولی ۲۰۱۶، ژ: ۲۴۷.
- ئه مین محه مه د، گ. جگه رگوشه کان، چیرۆکی چاویلکه ی ئه فسوناوی، کانونی یه که می ۲۰۱۶، ژ: ۲۵۰.
- ئه مین محه مه د، گ. جگه رگوشه کان، چیرۆکی په ریاو هاوړیکانی، ئاداری ۲۰۱۷، ژ: ۲۵۳.

المصادر

أ. الكتاب:

- باللغة الكردية:

- موکریان، هزار (۱۹۶۰)، قاموس همبانا بورینا، دار روجهلات للطباعة، أربیل.
- مردوخ، عبد الله (۱۹۶۰)، قاموس مردوخ، قاموس کردی-کردی، دار کردستان للطباعة، أربیل.

- باللغة العربية:

- ابن المنظور (۱۹۹۷)، لسان العرب، دار الصادرة للطباعة والنشر، مجلد ۲، لبنان.
- ابن فارس، احمد (۱۹۷۹)، معجم مقایس اللغة، ت: عبدالسلام محمد هارون، دار الفكر للطباعة والنشر والتوزيع، ج ۴.
- البستاني، بطرس (۱۹۸۷)، محيط المحيط، قاموس مطول للغة العربية، مكتبة لبنان، مجلد ۱، بيروت.
- الغدامي، عبدالله محمد (۱۹۹۸)، الخطيئه والتفكير، الهيئه المصرية العامة للكتاب، ط ۴، مصر.
- بازی، محمد (۲۰۱۲)، العنوان في الثقافة العربية (التشكيل و مسالك التأويل)، منشورات الاختلاف، ط ۱، الجزائر.
- بن مالك، رشيد (۲۰۰۶)، السيمائيات السردية، الطبعة الاولى، دار مجد الادبی للنشر والتوزيع، الاردن.
- حسين، خالد حسين (۲۰۰۷)، في نظرية العنوان (مغامرة التأويل في شؤون العتبة النصية)، دار التكوين للتأليف والترجمة والنشر، ط ۱، دمشق.
- حسين، خالد (۲۰۰۸)، شؤون العلامات (من التشفير الى التأويل)، دار التكوين للتأليف والترجمة والنشر، ط ۱، دمشق، سوريا.
- حليفي، شعيب (۲۰۰۵)، هوية العلامات في العتبات وبناء التأويل، دار الثقافة للنشر والتوزيع، ط ۱، المغرب.
- حمدي، صفية بنت عبده (۲۰۱۵)، العنوان في الرواية السعودية، الاطروحة دكتورا، فرع الادب والنقد، كلية اللغة العربية، جامعة ام القرى، المملكة العربية السعودية.
- دفة، بلقاسم (۲۰۰۰)، علم السيمياء والعنوان في النص الأدبي، الملتقى الوطني الأول السيمياء والنص الادبی، منشورات الجامعية، في ۸/۶ بسكره.
- رحيم، عبدالقادر (۲۰۱۰)، العنونة، دار التكوين للتأليف و الترجمة والنشر، ط ۱، سوريا.
- رواينية، طاهر (۱۹۹۵)، شعرية الدال في بنية الاستهلال في السرد العربي القديم ضمن الماشئه والنص الادبی، اعمال ملتقى معهد اللغة العربية وادابها، منشورات جامعة باي مختار، عنابه، ۱۵-۱۷ ماي، الجزائر.

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگه رگوش كمثال)

-شامي، عامر جميل (٢٠١٢)، العنوان والاستهلاك في مواقف النظرى، عامر جميل، دار حامد للنشر والتوزيع عمان، الاردن.

-شقروش، شادية (٢٠٠٠)، سيمياء العنوان في ديوان (مقام البوح) للشاعير (عبدالله العشى)، الملتقى الوطنى الأول، منشورات الجامعية بسكرة، جامعة العربي التبسي، ٨\٧ نوفمبر، العدد ١٠.

-عبدالنور، جبور (١٩٩٨)، المدخل العربى فرنسى عربى، دار العلم للملايين، ط ٤، بيروت. -علواش، سعيد (١٩٨٥)، معجم المصطلحات الادبية المعاصرة، ط ١، دار الكتاب لبنانى، لبنان.

-قطوس، بسام (٢٠٠٨)، سيمياء العنوان، ط ١، وهزارة الثقافة، عمان، الاردن. -مفتاح، محمد (١٩٩٠)، ديناميه النص تنطير وانجاز، المركز الثقافى العربى، لبنان. -هياس، خليل شكرى (٢٠١٦)، القصيده السيره الذاتية-بنية النص وتشكيل الخطاب، دار غيداء للنشر والتوزيع، ط ١، لبنان.

-وهبة، مجدى (١٩٨٤)، معجم المصطلحات العربيه فى اللغة والادب، ط ٢، مكتبه لبنان، بيروت.

- باللغة الفارسية:

- عباس، غلام محسن (٢٠١٦)، فرهنگ عباسي، دار نشر كنجينا، الطبعة الثالثة، طهران. - عميد، حسن (١٩٥٨)، فرهنگ مردوخ، عبد الله (١٩٦٠)، قاموس مردوخ، قاموس كردى- كردى، دار كردستان للطباعة، أربيل.

- معين، محمد (٢٠١٠)، فرهنگ معين، المجلد ٣، دار نشر أمير كبير، طهران. - باللغة ئينجليزى و فرنسى:

-Grard Gennet (1987), Poe Tique, Editions du Senuli, Paris .

-Jones&Hartman& Setter, Daniel&James&Jane(1995), Cambridge English Dictionary, Cambridge University Press, Ingltara.

-Murray&Wenar&Sembsun,James&Adnund&Sun(1989), Oxford English Dictionary,Oxford University Press, Ingltara.

-Weather ford ,Jack (2004), Genghis Khan and the making of the modern world ,Grown publishing ,New York .

ب-البحث:

-المطوى، محمد الهادى (١٩٩٩)، شعرية عنوان كتاب الساق على الساق فيما هو القاريات، مجلة عالم الفكر، المجلس الوطنى للثقافة والفنون والادب، مجلد ٢٨، ع ١، سبتمبر، الكويت.

-حمداوى، جميل (١٩٩٧)، السيميوطيقا والعنونة، مجله عالم الفكر، المجلس الوطنى للثقافة و الفنون والادب، مج ٢٨، مارس، الكويت .

-مداس، أحمد (٢٠٠٦)، العنونة فى الخطاب الشعري، مجلة المخبر، منشورات قسم الادب العربى، كلية الاداب والعلوم الاجتماعيه والانسانية، جامعه محمد خيضر، بسكرة، ع ٣.

ج-مجلة:

- زارا أحمد جاف، م. زوايا الكبد، قصة الانزلاق والضحك، مارس ٢٠١٨، العدد ٢٦٥.

تحليل النص من منظور العنوان في قصص (مجلة جگهرگۆش كمثال)

- زارا أحمد جاف، م. زوايا الكبد، قصة بيت الفأر، أغسطس ٢٠١٦، العدد ٢٤٦.
- صلاح نصاري، م. زوايا الكبد، قصة السلحفاة والسيدة العنكبوت، يوليو ٢٠١٨، العدد ٢٦٩.
- نيجيرون شواني، م. زوايا الكبد، قصة صديق العمل، مايو ٢٠١٨، العدد ٢٦٧.
- آكو محمد، م. زوايا الكبد، قصة حقيقية، سبتمبر ٢٠١٦، العدد ٢٤٧.
- أمين محمد، م. زوايا الكبد، قصة الأكواب السحرية، ديسمبر ٢٠١٦، العدد ٢٥٠.
- أمين محمد، م. زوايا الكبد، قصة الجنية وصديقاتها، مارس ٢٠١٧، العدد ٢٥٣.

Sources

A. Books:

-In Kurdish:

-Mukriani, Hazar (1960), Hambana Borina Dictionary, Rojhelat Printing House, Erbil.

-Mardukh, Abdullah (1960), Mardukh Dictionary, Kurdish-Kurdish Dictionary, Kurdistan Printing House, Erbil.

-In Arabic:

-Ibn Manzur (1997), Lisan al-Arab, Dar al-Sadira Printing and Publishing, Volume 2, Lebanon.

-Ibn Faris, Ahmad (1979), Dictionary of Language Standards, trans. Abdul

Salam Muhammad Harun, Dar al-Fikr Printing, Publishing and Distribution, Vol. 4.

-Bustani, Butrus (1987), Muhit al-Muhit, A Comprehensive Dictionary of the Arabic Language, Lebanon Library, Volume 1, Beirut.

- Al-Ghadami, Abdullah Muhammad (1998), Sin and Thought, Egyptian General Book Authority, 4th edition, Egypt.

- Bazi, Muhammad (2012), The Title in Arab Culture (Formation and Paths

of Interpretation), Difference Publications, 1st edition, Algeria.

- Bin Malik, Rashid (2006), Narrative Semiotics, first edition, Dar Majd Al-Adbi for Publishing and Distribution, Jordan.

- Hussein, Khaled Hussein (2007), On the Theory of the Title (The Adventure of Interpretation in the Issues of the Textual Threshold), Dar Al-

Takwin for Writing, Translation and Publishing, 1st edition, Damascus.

- Hussein, Khaled (2008), Affairs of Signs (From Encryption to Interpretation), Dar Al-Takwin for Writing, Translation and Publishing, 1st edition, Damascus, Syria.
- Halfi, Shuaib (2005), The Identity of Signs in Thresholds and the Construction of Interpretation, Dar Al-Thaqafa for Publishing and Distribution, 1st ed., Morocco.
- Hamdi, Safiya bint Abdah (2015), The Title in the Saudi Novel, PhD Thesis, Department of Literature.
- Hussein, Khaled (2008), Affairs of Signs (From Encryption to Interpretation), Dar Al-Takwin for Writing, Translation and Publishing, 1st edition, Damascus, Syria.
- Halfi, Shuaib (2005), The Identity of Signs in Thresholds and the Construction of Interpretation, Dar Al-Thaqafa for Publishing and Distribution, 1st ed., Morocco.
- Hamdi, Safiya bint Abdah (2015), The Title in the Saudi Novel, PhD Thesis, Department of Literature and Criticism, Faculty of Arabic Language, Umm Al-Qura University, Kingdom of Saudi Arabia.
- Daffa, Belkacem (2000), Semiotics and the Title in the Literary Text, First National Semiotics and Literary Text Conference, University Publications, 6/8 Biskra.
- Rahim, Abdul Qader (2010), Title, Dar Al-Takween for Authorship, Translation, and Publishing, 1st ed., Syria.
- Rawanieh, Taher (1995), The Poetics of the Signal in the Structure of the Initiation in the Ancient Arabic Narrative within the Inset and the Literary Text, Proceedings of the Forum of the Institute of Arabic Language and Literature, Babi Mokhtar University Publications, Annaba, May 15-17, Algeria.
- Shami, Amer Jamil (2012), Title and Consumption in Theoretical Situations, Amer Jamil, Dar Hamed for Publishing and Distribution, Amman, Jordan.
- Shaqroush, Shadia (2000), The Semiology of the Title in the Collection of (Maqam Al-Buh) by the Poet (Abdullah Al-Ashi), First National Forum,

Biskra University Publications, Larbi Tebesi University, November 7/8, Issue 01 .

- Abdul Nour, Jabour (1998), The Arabic French-Arabic Introduction, Dar Al-Ilm Lil-Malayin, 4th edition, Beirut.
- Alwash, Saeed (1985), Dictionary of Contemporary Literary Terms, 1st edition, Dar Al-Kitab Lebanese, Lebanon.
- Qatous, Bassam (2008), Alchemy of the Address, 1st edition, Ministry of Culture, Amman, Jordan .
- Moftah, Muhammad (1990), Text Dynamics, Framing and Completion, Arab Cultural Center, Lebanon.
- Hayas, Khalil Shukri (2016), The Autobiographical Poem - Text Structure and Discourse Formation, Dar Ghida for Publishing and Distribution, 1st edition, Lebanon.
- Wahba, Magdy (1984), Dictionary of Arabic Terms in Language and Literature, 2nd edition, Lebanon Library, Beirut.
- In Persian:
 - Abbas, Ghala Mohsen (2016), Farhang Abbasi, Ganjina Publishing House, third edition, Tehran.
 - Ameer, Hassan (1958), Farhang Mardukh, Abdullah (1960), Mardukh Dictionary, Kurdish-Kurdish Dictionary, Kurdistan Printing House, Erbil.
 - Moin, Mohammed (2010), Farhang Ma'in, Volume 3, Amir Kabir Publishing House, Tehran.
- In English and French:**
 - Grard Gennet (1987), Poe Tique, Editions du Senuli, Paris.
 - Jones & Hartman & Setter, Daniel, James & Jane (1995), Cambridge English Dictionary, Cambridge University Press, England.
 - Murray & Wenar & Sembsun, James & Adnund & Sun (1989), Oxford English Dictionary, Oxford University Press, England.
 - Weatherford, Jack (2004), Genghis Khan and the Making of the Modern World, Grown Publishing, New York.
- B- Research:**
 - Al-Mutawa, Muhammad Al-Hadi (1999), The Poetics of the Title of the Book "Leg over Leg: What Continents Are Like," Alam Al-Fikr Magazine,

National Council for Culture, Arts, and Literature, Vol. 28, No. 1, September, Kuwait.

-Hamdawi, Jamil (1997), Semiotics and Titling, Alam Al-Fikr Magazine,

National Council for Culture, Arts, and Literature, Vol. 28, March, Kuwait.

-Madas, Ahmad (2006), Titling in Poetic Discourse, Al-Mukhbar Magazine,

Publications of the Department of Arabic Literature, Faculty of Arts, Social Sciences, and Humanities, University of Muhammad Khadir, Biskra, No. 3.

C-Magazine:

-Zara Ahmed Jaf, M., Corners of the Liver, The Story of Slipping and Laughter, March 2018, Issue 265.

-Zara Ahmed Jaf, M., Corners of the Liver, The Story of the Mouse House, August 2016, Issue 246.

-Salah Nassari, M., Corners of the Liver, The Story of the Turtle and the Spider Lady, July 2018, Issue 269.

-Nijiruwan Shawani, M., Corners of the Liver, The Story of a Work Friend, May 2018, Issue 267.

-Ako Mohammed, M., Corners of the Liver, A True Story, September 2016, Issue 247.

-Amin Mohammed, M., Corners of the Liver, The Story of the Magic Cups, December 2016, Issue 250.

-Amin Mohammed, M., Corners of the Liver, The Story of the Fairy and Her Friends, March 2017, Issue 253.

